V A T R A

FOAIE ROMÂNEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE

Apr.-Iunie 1969 XIX,2 78 FREIBURG-Germania

Nº 112 Erbprinzenstr.17

RECENTE - ŞI NU PREA...

Comedia dela Moscova. Principala temă a conferinţei internaţionale comuniste, ţinută în capitala ultimei - şi celei mai crude - ţări colonialiste, a fost, în ciuda zicalei cu funia şi spânzuratul, combaterea.. imperialismului. Carele nu-i altceva decât "capitalismul monopolist, stadiul cel mai înalt şi ultim al capitalismului, caracterizat prin dominaţia monopolurilor": iată icoana perfectă, sub acest aspect, a actualei Rusii, zugrăvită de însăşi enciclopedia reseristă. Căci acolo, în adevăr, capitalismul e monopolul Statului, iar monopolul economic e întins nu numai asupra ţării ocupate când cu "revoluţia" din 1917, ci şi asupra celor "eliberate" între timp, unde Moscova "vinde" şi "cumpără" la preţuri de ea dictate. În ce priveşte ţinta Rusiei, definiţia enciclopediei reseriste e completată de orice enciclopedie liber alcătuită, unde, pornind dela romanicul "imperium", imperialismul e arătat drept "efortul spre o putere cât mai mare cu putinţă, tinzând spre dominaţia mondială".

Când a luat Lenin conducerea, Rusia stăpânea deja un amalgam de teritorii nerusești. Unele, luând de bune hotărîrile oficiale din beţia începutului, s'au declarat independente; dar sălbatica opresiune a noilor patroni le-a readus în staul. Iar de-atunci, Rusia n'a făcut decât să crească. Numai în Europa şi-a anexat Letonia, Estonia, Lituania, jumătate din Polonia, Prusia orientală, Carelia Finlandei, Basarabia, Herţa, nordul Bucovinei, sud-estul Cehoslovaciei, iar alte ţări şi le-a alipit mai camuflat, punându-şi acolo "guverne" de toată încrederea: în restul Poloniei, în Germania de răsărit, în România, Cehoslovacia, Ungaria, Bulgaria - o vreme chiar în Albania şi Jugoslavia; aceste ultime ţări au avut însă norocul să n'aibă graniţă comună cu Rusia. Când muncitorii din Germania ocupată au încercat să se descătuşeze, au fost potoliţi cu gloanţe sovietice. Gloanţe sovietice au liniştit şi revolta din Polonia. Tancuri sovietice au strivit răscoala din Ungaria. Armate întregi, sovietice şi satelite, au invadat nu de mult Cehoslovacia, când locuitorii ei s'au arătat prea obosiţi de regimul impus. Împuşcăturile de pe Ussuri n'au altă pricină, reală şi profundă, decât imensitatea unui milion şi jumătate de chilometri patraţi, locuiţi de galbeni dar ocupaţi şi stăpâniţi de ruşi.

Cum stau lucrurile în lagărul.. "imperialist"? Germania a fost despuiată de toate coloniile, după primul război mondial; Italia, le-a pierdut după al doilea; Anglia, Franţa, Spania, Olanda, Belgia, le-au părăsit de bună voie; America, nu are. Portugalia le-a transformat în teritoriu naţional, cu cetăţenie pentru toţi. Şi totuşi, pentru Moscova imperialist e.. Occidentul şi nu Rusia, care ţine în jug milioane de fapturi omeneşti pe milioane de chilometri patraţi şi unelteşte peste tot, cu mincinoase slogane "comuniste", ca să-şi mărească iadul!

Dar dacă viclenia moscovită e cunoscută azi şi de ţânci, mai uimitor ar părea faptul că atâţia delegaţi, din 75 de ţări, au ascultat fără să clipească, ba cu toată aparenţa seriozităţii, bazaconiile lui Brejnev, aderând la hotărîrea de-a intensifica lupta contra.. "imperialismului" occidental. Şi cum nu-i de crezut să fie chiar toţi, aşa de idioţi, rămânem la concluzia, pentru noi foarte veche, că există doar două categorii de comunişti: prostimea, slab dotată cu "uzul raţiunii", mereu dispusă să creadă în mai bine şi sperând acest bine dela politruci ("Singură prostia omenească poate da o ideie despre infinit", spunea Renan); şi "ştabii", în curent cu toate crimele şi obiectivele Moscovei, dar cari stau în rânduri exclusiv din interese personale. Sunt însă semne, destul de serioase, de dezagregare a imperiului "troicii".

* Biblioteca din Freiburg şi-a sărbătorit, în Mai, 2o de ani de existenţă. Fastul, nivelul, atmosfera, au fost departe de cele de-acum vreo 10 ani. Pe-atuncea înfloreau speranţele; au venit apoi nişte scadenţe, obligatoriu răstimp al fructelor oricărei întreprinderi ce se vrea serioasă. În chemarea la praznic, dl Mihăi

lescu afirmă,ca să explice geneza instituţiei,că,pe când "în streinătate se desfăşoară necontenit o propagandă tendenţioasă şi insidioasă cu privire la drepturile istorice ale neamului românesc", "în afara graniţelor ţării noastre lipsea un centru de informaţie documentară,care să prezinte problemele neamului nostru în adevărata lor obiectivitate",astfel că dânsul a înfiinţat biblioteca,cu anexatul institut de cercetări,"spre a servi cauzei neamului nostru aflat pretutindeni în greu impas",iar jubileul de acum "vine să marcheze împlinirea acestei datorii".Dar dacă aceste afirmaţii ar designa un individ conştient de actualele nevoi majore ale Neamului,deloc nu se vede,în schimb,cum şi-a îndeplinit el această datorie,când în 20 de ani n'a tipărit un singur rând în apărarea,în limbile de mare circulaţie,a drepturilor noastre,să zicem,asupra Basarabiei,Bucovinei sau Transilvaniei,sau pentru înfierarea flagelului din ţară.Ori,acestea,plus chestiunea Macedoniei,pentru care a scos un album,sunt cele mai arzătoare probleme actuale,de viaţă şi de moarte,ale neamului nostru.Încolo,c'a tipărit,de pildă, nişte basme,n'ar fi chiar rău; dar toată lumea se întreabă pentru cine,cui folosesc ele,de vreme ce nici feciorii ilustrului mentor al culturii române în diasporă nu ştiu o boabă româneşte!

Sigur,nimeni n'a aşteptat ca dânsul să facă singur toată treaba.Realizări de unul singur sunt apanajul geniilor,al personalităţilor puternic înzestrate,temeinic pregătite; ori domnului Mihăilescu,sub aspect cultural,chiar utilizând lampa lui Diogen cu greu i s'ar putea descoperi altă "producţie" decât eterna conferinţă bibliotecaricească,plus erupţia de răvaşe patetice(afară de,bine'nţeles,la fel de culturalele manifestări la drumul mare,şi pe la autorităţi,din ultimii ani mai ales).Dar nu-i mai puţin adevărat că,poate conştient de modestele-i dimensiuni,şi temător,cumva,"să nu-l scoată careva din pâine",parc'a evitat să-şi apropie elemente mai competente,ba a permis impresia,prin comportarea sa,că face tot ce poate spre a le îndepărta chiar din localitate.

Astfel stând lucrurile,"jubileul" nu mai putea avea elanul din trecut.Dac'a venit ceva lume,e datorită mai mult tendinţei,în sărăcia de opere cu adevărat majore pe exil,de a umfla ce se găseşte.Oameni politicoşi,oaspeţii au ocolit să mai întrebe,de pildă,de vreo lucrare asupra Basarabiei; iar când au dat cu ochii, la festivităţi,de delegatul legaţiei din Bonn,şi-au explicat şi lipsa oricărei lucrări de combatere a "comunismului" din ţară.Lipsă cu atât mai regretabilă,cu cât biblioteca nu se poate plânge nici de mijloace materiale,generos oferite de refugiaţi - şi mai ales de guvernul german,care a contribuit şi contribuie anual cu zeci de mii de mărci,pentru opere şi pentru personal.Dl Mihăilescu a trăit şi trăieşte,cu familia,din această "întreprindere" - şi nimeni n'ar avea ceva împotrivă: "Să nu legi gura boului care treieră",prescrie Sfânta Carte; dar "treerişul",pe plan major,e precum se văzu.

Nu-i de aşteptat,desigur,ca dl Mihăilescu să-şi recunoască singur modestia pe delicatul teren al culturii.Dar şi în ştofă de savant,greu i-ar fi fost să-şi împlinească trâmbiţata misiune,din lipsă de timp,date fiind multele-i alergături pe la autorităţi,cu patriotica şi culturala îndeletnicire a denunţării camarazilor recalcitranţi; activitate cu atât mai lăudabilă,ştiut fiind că d-sa mai face parte şi din forul conducător al legiunii d-lui Papanace.Rânza sa,model al genului,e dublată de-o abilitate politică demnă de Horia Sima.Pentru survenite "divergenţe de păreri",a "uitat" să invite,la festivităţi,oameni cari,în vremea marilor iluzii,l-au ajutat boiereşte; a invitat în schimb,ni se spune(şi aşteptăm desminţirea),legaţia lui Ceauşescu,care s'a şi grăbit a-şi trimite ataşatul cultural - şi n'am auzit ca vreunul din cei prezenţi să fi protestat public,sau să se fi ridicat să plece(ceeace arată şi treapta de jos a evoluţiei exilului).Mai poate,oare,să ne uimească ceva în acest exil? Biblioteca fusese creată,doară,în funcţie anticomunistă! Dar aici au cuvântul,dintre pribegii anticomunişti,mai ales cei cu obolul...

La nivelul acestei atmosfere,a fost numai firesc să se tacă,în cuvântările rostite,până şi existenţa bisericilor,ortodoxă şi unită,din ţara-gazdă -aşa de active totuşi!-, ai căror reprezentanţi,trecând peste multe,se întâmplase a fi chiar de faţă; iar Prea Sfinţitul Teofil a putut vorbi,între doi ţapi de bere dreasă cu ciorbă(susţine că,la o anumită vârstă,e mai recomandabilă aşa),de cei trei luceferi ai viţei daco-romane: Iuliu Maniu,Corneliu Codreanu şi.. Constantin Drăgan - ultimul fiind,în plus,şi "floarea cea mai aleasă a neamului românesc"; în timp ce şedinţa Asociaţiilor române din Germania -programată în coinci-

dență cu "jubileul",spre profitul participării reciproce-, s'a ținut cum s'a ținut și s'a terminat cum s'a terminat...

Dl Mihăilescu umblă acum după un local propriu,care să adăpostească cărțile strânse - ceeace,în noua-i.. conjunctură,n'ar mai fi chiar exclus.De fapt,o bibliotecă e vie numai dacă "muștește",dacă din ea iese ceva - ceva în apărarea intereselor naționale,în cazul celei dela Freiburg; altfel,e mai degrab muzeu, și ca atare e imperativ să dea precădere localului.Mai ales că,adăogându-se de-o vreme posibilitatea,pentru oricine(inclusiv dl Mihăilescu..),de-a avea din țară, direct sau prin librării,orice carte,- biblioteca din Freiburg și-a pierdut și mai mult din interes...

* Din țară ne vine vestea sinuciderii profesorului Nicolae Pătrașcu,fost,sub zodia lui Sima,secretar general al Mișcării Legionare.La oboseala închisorilor, la demoralizarea produsă de prelungirea regimului de ocupație,s'a adăogat,hotărîtor,scârba de a-și vedea șeful dedându-se la viață veselă,în timp ce mii de legionari,și alți români,scuipau sânge în temnițele ocupanților.Și totuși,frecventând numai neveste de-ale camarazilor,Sima ținuse a marca,și sub acest... aspect,distanța și marele-i desgust față de odiata lume "veche" și "putredă", cum și față de hoardele celor "fără Dumnezeu"...

Avusese,Pătrașcu,niște calități: îndrăsneală,dârzenie,credință,disciplină - calități ce se pot chiar lipsi de compania unei inteligențe deosebite când e vorba de simpli executanți; ba ele pot produce și minunate lucruri,când șeful se cheamă Corneliu Codreanu.Tipărise în plină prigoană(1938),la Sibiu,"Adevărul în procesul Căpitanului"; iar mai apoi riscase,repetat,trecerea clandestină a graniței,când faptul l-ar fi putut costa capul.Era pe vremea când orice legionar vânat de haitele lui Carol Wolf dispărea fără urmă; singura excepție a fost Horia Sima,care,prins,în loc să devină cadavru,după regulă,a devenit.. ministru, în cabinetul ucigașului Căpitanului său.

Despre aceste treceri a scris Pătrașcu o cărțulie,care ar vrea să facă din craișor erou de epopee.E un model de candoare,dar cu oarecare haz.Iată de pildă scena când,la Ofcea,ascunși amândoi în"parterul" unui coteț de păsări,unde discutau aprins de.. viitorul Neamului,- găinile,ignorând total sublimitatea preocupărilor noilor locatari,lăsau să cadă,de sus de pe prăjiți,peste frunțile încinse de patriotism,niște omagii nu mai puțin fierbinți...

Disciplina,lipsită de o anumită lumină,i-a jucat lui Pătrașcu multe "renghiuri".Știind prin câte înlăturări ajunsese șef,Sima se putea oricând teme de o Gardă gen Moța; de aceea,optând pentru sistemele lui Stalin și profitând de lipsa,la cei mai cu autoritate,a ceva ce ține de fireștile atribute bărbătești, s'a pus să bolșevizeze Mișcarea.Instrument,la Rostock și la Buchenwald: Pătrașcu. Atunci s'au întâmplat faimoasele schingiuiri dela Mariemehe,de care s'au îngrozit și Nemții.Fiecare devenise urmăritor și urmărit,ca să se'mpiedice vreun... complot contra "comandantului".Pătrașcu -îmi spunea Mișu Tase- e ca un câine credincios al șefului; neștiind cu ce intenții se-apropie cineva de el,ca să fie mai sigur mârâie la toată lumea...

După război,socotind că "i-a sosit momentul" și crezându-se mai șmecher decât experimentata bandă bolșevică,Sima s'a hotărît să stea de vorbă cu Ana Pauker.Dar nu direct: riscul personal n'a fost niciodată slăbiciunea "comandantului".Ci prin intermediar.Instrument: același Pătrașcu.Și'n timp ce "țara putredă",pe care o combătusem așa de aprig,lupta cu desnădejde pe baricada anticomunistă,legionarii,crescuți de Căpitan tocmai ca să bareze avansarea satanei,abandonau sacra misiune odiatelor partide politice; scoși la suprafață,de Pătrașcu, din toate ascunzișurile,ei "coexistau" cu Moscova,puși să îndeplinească funcțiile cele mai abjecte,menite să provoace contra lor ura populației batjocorite și înfometate.Dar abilitățile lui Sima s'au terminat ca totdeauna,cum era și de așteptat,cu un dezastru: legionarii,terminată murdara treabă,au fost toți,într'o noapte,înhățați.A urmat închisoarea neagră,în care Pătrașcu a continuat a executa,fidel,dispozițiile lui Sima.

Dar într'o zi s'a prăbușit: a fost când a aflat că,în timp ce o țară întreagă ardea pe rug,în timp ce mii de legionari mucezeau la Jilava și alte aiuduri, "șeful" pătimea și el cât putea,prin paturi de camarade măritate.Ghinionul a făcut ca,în această deprimantă clipă,să nici n'aibă pe careva prin preajmă,care să-l lămurească de identitatea lui Sima cu Napoleon și cu Ștefan cel Mare; pe

noi ne-au lămurit,şi ne-am salvat astfel sufletele...

Pătraşcu nu era un necinstit.El executase orbeşte totul,convins,pre mintea lui,că serveşte Legiunea şi Neamul Românesc.Ceeace nu-i tocmai scuzabil pentru un cumnat cu Banea şi care cunoscuse cam toate proeminenţele Mişcării.Mizase total pe "comandant".Alţii au "mizat" pe stânca trecutului şi virtuţilor naţionale şi,fie legionari,ca Ghica ori Constant,fie chiar ţărănişti,ca avocatul Faina ori dr.Busuiocescu,aù rezistat dârz anilor de închisoare,de unde au ieşit fără să se fi lăsat "reeducaţi".Dar Pătraşcu,prăbuşindu-i-se putreda-i coloană,s'a prăbuşit şi el.Şi-a renegat crezul,trecutul,Căpitanul.Şi-a renegat,natural,cu atât mai vârtos şi mai convins "comandantul",amator de gâdiliciuri adultere.Pe pereţii sălii de festivităţi dela Aiud erau schiţate toate "crimele" trecutului legionar. "Reeducat",a avut toate avantajele: hrană specială,plimbare,drept la pachet,ţigări,cărţi,ziare,cearceafuri.. Camera 40,unde locuia cu Chioreanu,Stângă,Gherman Horea,dr.Popovici,Coniac,etc,devenise cartierul general al reeducării.Pătraşcu şi alţii au fost plimbaţi prin ţară ca să vadă realizările regimului şi să poată spune deţinuţilor ce mult s'a făcut pentru popor,că acesta-i adevăratul drum al unei mişcări revoluţionare şi că pân'acum au fost pe drum greşit...

A urmat liberarea.Pătraşcu era o epavă.Şi fizică,şi morală.Contactul cu familia,cu aierul proaspăt al Sâmbetei de Sus,cu brazda reavănă,cu munţii şi poenile copilăriei,cu consătenii pe care-i îndemnase,cândva,să creadă în învierea Neamului Românesc,cu vechile obiceiuri şi cântece făgărăşene,clopotele ctitoriei lui Brâncoveanu,- toate au contribuit să-i risipească,pare-se,din negurile depuse în 16 ani de închisoare.Prin rariştea produsă a revăzut,desigur,dincolo de sumbra paranteză a craiului din Mândra,lumina curată a începuturilor şi gloriei Legiunii,cu elanul şi jertfa unui Corneliu Codreanu,unui Moţa,unui Vasile Marin, unui Clime.Alături el,cum se găsea.Uitatul în oglindă i-a crescut la disperare drama interioară.Se regăsea,însă anii nu se mai întorc.Ni se spune c'a încercat în repetate rânduri să-şi ia viaţa.Dar ce-l costă pe Sima o victimă în plus? Cu caracteristica-i necinste sufletească el va continua,imperturbabil,să vorbească în numele unei Mişcări cu sute de martiri,căzuţi pentru o orânduire dreaptă,morală şi curată.Căci în jungla exilului orice impostură este la ea acasă.

* Anecdotă din ţară. Călătoreau cu avionul un francez,un rus,un englez şi un român.La un moment dat pilotul le spune că unul din motoare e defect şi deci un călător trebue să se sacrifice,ca să uşureze aparatul.Atunci englezul strigă "Good save the King" şi se aruncă jos.Mai târziu se strică alt motor,pilotul face aceeaşi invitaţie,francezul strigă "Vive la France" şi se aruncă.Înfine pilotul se înfăţişează iar,spunând că tracţiunea e prea slabă şi că mai trebue un sacrificiu.Atunci românul,cavaler,se ridică,strigă cât poate "Trăiască Stalin" şi.. aruncă pe rus din avion.

Petre Vălimăreanu

PORTRET de Radu Gyr

Mărioară dela Râmnic,
Mărioară de pe Criş,
cu tulpina strânsă'n vâlnic,
numai cer şi luminiş;

Mărioară din Suceava,
Mărioară de pe Olt,
ochi albaştri ca dumbrava,
lujer cu potiru'nvolt;

trandafir de-mi eşti,ori zveltă,
dulce ramură pe Jiu,
trestie de-mi creşti în deltă,
sau pe Trotuş de te ştiu,

Ţara românească toată
arde'n trupul tău bălai,
ca o holdă legănată
pe o lacrimă de rai,

ca belşugul din podgorii
răsturnat într'un ciubăr,
ca un freamăt de prigorii
peste albe crengi de măr.

&& "Solia" anunţă,subliniat,în numărul din 11 Mai,o "veste bună".Şi "vestea bună",dată de această episcopie românească,ar fi tipărirea,recentă,a trei cărţi: "Prayers,for Orthodox Christians","Holy Sacraments,for Orthodox Christians" şi "Beliefs,for Orthodox Christians".Veste cu atât mai"bună",cu cât ea e la fel de bună pentru bulgarii,sârbii,rutenii şi ceilalţi ortodocşi de prin America...

&& La 10 Mai a avut loc la Roma o "masă rotundă",având ca temă fixarea unei singure date a Paştelui pentru toată creştinătatea.Au participat câţiva clerici catolici,doi delegaţi ai patriarhului Atenagora şi unul,protestant,din Geneva.

&&. Peste 55 cetăţeni sovietici au predat unor corespondenţi streini din Moscova o scrisoare către ONU, cerându-i să intervină în Rusia pentru respectarea drepturilor omului. Procesele de-acolo -se afirmă- sunt mai mult din cauza convingerilor personale decât pentru călcarea legilor; au fost unii condamnaţi pentru "vina" de-a fi cerut egalitate naţională şi păstrarea culturii diferitelor popoare din URSS; generalul Grigorenko a fost arestat în Uzbekistan, unde mersese să viziteze pe tătarii deportaţi acolo şi cari cer să revină în Crimea; etc. Semnează, între alţii, soţia acestui general, poeta Natalia Gorbanovskaja, fiul poetului Esenin, istoricul Piotr Jakir (fiul mareşalului executat în 1937), etc.

&& Saşii refugiaţi în Germania au avut, la 25 Mai, adunarea generală anuală la Dinkelsbühl. Fanfară, costume din Ardeal, bogată expoziţie. În sectorul cărţilor, am văzut şi traduceri din Arghezi, Cezar Petrescu, Sadoveanu, Eugen Ionescu, Vintilă Horia, Petru Dumitriu, Eugen Barbu; "Rumänien", de Ion Popinceanu; sau cărţi în româneşte: Istoria lui Ştefan cel Mare (Iorga), Ion Vodă cel Viteaz (Giurescu), Un om între oameni (Camil. Petrescu), Teatru (Caragiale), Opere alese (Rebreanu). Foarte mult material, de autori de diferite naţionalităţi, cu privire la Transilvania; în româneşte, doar "Din istoria Transilvaniei", de un colectiv în cap cu Daicoviciu. Absolut nimic, în schimb, dela Institutul de Cercetări din Freiburg, a cărui Bibliotecă îşi serba totuşi, chiar în aceeaşi zi, nu mai puţin de 20 de ani de viaţă...

&& Prof. Iulian Rista Bugariu semnalează, în "Libertatea", "actualele bune relaţii şi prietenia româno-iugoslavă, inclusiv largile drepturi de care se bucură populaţia de naţionalitate română din Jugoslavia"; "ele se datoresc coeficientului de înaltă principialitate promovată în actuala Jugoslavie pe planul colaborării între popoare şi pe planul relaţiilor naţionale". Aşa fiind, am fi foarte recunoscători d-lui Bugariu dacă ne-ar arăta unde, în întreaga regiune a Timocului, există, pentru sutele de mii de români de-acolo, o singură şcoală românească; şi dacă în Bitolia, oraş unde pe vremea turcilor exista chiar un liceu român, azi, cu "actualele bune relaţii" dintre Jugoslavia şi România, mai există măcar o şcoală primară românească! Şi dacă nu există -şi nu există!-, n'ar putea dl Bugariu profită de "actualele bune relaţii", pentru a atrage atenţia guvernului din Belgrad asupra acestei.. scăpări din vedere, într'o ţară care nu pierde niciun prilej să se laude cu libertăţile acordate tuturor minorităţilor?...

&& Germania liberă a plătit victimelor nazismului 25 miliarde mărci. Nu toţi beneficiarii au fost însă victime "cuşer". Recent s'a descoperit la Düsseldorf că 7 milioane mărci au fost vărsate unor israeliţi care n'aveau nimic aface cu zisele persecuţii; ei prezentaseră certificate de complezenţă date de unii medici francezi şi recomandaţiile unor înalţi funcţionari din Paris ("Rivarol").

&& "Coloana lui Mercur" scrie, cu aer de reproş, c'am publicat "Pământul meu", de Lidia Stăniloae, fără a arăta că poezia am luat-o din "Credinţa". Se spune că Franţ Iosif, trecând printr'un sat din Ardeal, a chemat pe "birău" să-i raporteze de ce n'au tras clopotele. Pentru unul şi o mie de motive, Majestate -răspunde acesta: mai întâi, pentru că n'avem clopot; pe urmă... Cam aşa şi cu poezia noastră: n'am publicat sursa, "mai întâi" fiindcă n'am ştiut-o; cititorii noştri, când ne trimit versuri ce le-au plăcut, nu ne-o indică totdeauna (şi n'o fi pretinzând Prea Cuviosul Anania să memorăm tot ce înşine am citit). De altfel, nefiind Vatra o foaie de specialitate, ci mai mult un amalgam de "doruri şi necazuri" ale exilului, sursa celor publicate doar întâmplător e arătată. Rar se va găsi, în ea, sursa poeziilor publicate, de pildă, din Eminescu... Dar de ce-a trebuit autoarea să-şi publice versurile într'o foaie din America? poezii ca "Pământul meu", încă nu-i posibil să apară în publicaţiile din ţara "liberalizată"?...

&& La 2 Noembrie trecut a fost împuşcat în Jugoslavia un Ivan Jelić, "pentru acte tinzând să doboare regimul mareşalului Tito". Regimul trebue că se simte, el însuşi, extrem de şubred, dacă un tânăr de 24 ani ar putea, şi încă singur, să-l dărâme! Fusese găsit vinovat de o explozie în gara din Belgrad, care rănise 14 persoane. Şi a murit într'o completă solitudine. Niciuna din conştiinţele universale, din organizaţiile specializate în proteste pentru drepturile omului, n'a auzit de cazul Jelic. Hei, de-ar fi fost vorba de Panagulis, de Grimau sau alţi patrioţi de mâna stângă, era cu totul altceva...

&& Jugoslavia nu are relaţii diplomatice cu următoarele ţări: Spania, Portugalia, Israel, Corea de Sud, Formoza (Taiwan), Vietnamul de Sud, Rodezia, Republica Sud-Africană şi Haiti.

Din "Istoria Românilor sub Mihai Vodă Viteazul": De două sute de ani, din zilele lui Mircea Vodă cel Bătrân, Târgoviştea era mereu scaunul ţării. De puţină vreme numai, creşterea Bucureştilor şi importanţa lui comercială făcuse pe domni a lua obiceiul de a petrece o parte din iarnă în acest oraş. Era atunci Târgoviştea oraş foarte mare, împodobit şi populat şi se întindea frumos pe malul drept al Ialomiţei, ocolit de mulţime de grădini, vii şi livezi de pomi roditori. Scriitorii contimporani de felurite naţii se minunează de frumuseţea acestui oraş, declarându-l că e vrednic de a fi capitala unei ţări şi locuinţa unui domn mare. Acel oraş populat, astăzi d'abia e un oraşel. Zidurile lui mareţe, vremea le-a ruinat şi asemănat cu pământul. Un singur turn, rămăşiţă din vestita Curte Domnească, se înalţă trist şi singuratic pe d'asupra acelor grămezi de ruine, întocmai ca acele mari cruci de piatră înfipte în vârful unor pleşuve movili, morminte ale vitejilor căzuţi în bătae. Acest turn, ce muşchiul numai, cu verdeaţa sa, împodobeşte, e scump Românilor ca un monument care le vorbeşte de timpii lor de glorie şi de mărire. El a fost martur la atâtea triumfuri! El a văzut, unul după altul, pe Mircea cel Bătrân, Dracul Vodă, Vlad Ţepeş, Radul cel Mare, Radul dela Afumaţi, Mihai Viteazul şi Matei Basarab, toţi voevozii noştri cei mari şi vestiţi în pace şi în război. Umbrele acestor eroici luptători pare că le vezi înălţându-se singuratice şi tăcute împrejurul acestei ruine; adierea vântului ce suflă din Carpaţi, şuerând în turnul pustiu, ne pomeneşte numele lor, şi undele mareţe ale Ialomiţei par a cânta necontenit un cântec de mărire întru gloria lor. Astfel i se năuceşte oricărui Român cu inima simţitoare, când cată la această mult elocventă ruină, şi el nu se poate opri d'a simţi durere amară şi d'a suspina după vremea trecută.

Dar nimeni n'a simţit aceasta mai puternic şi n'a exprimat în cuvinte mai frumoase simţirea sa, ca tine, Cârlovo! floarea poesiei, june cu inimă de foc. Ca o cometă trecătoare, tu strălucişi un minut peste România uimită şi încântată de lucirea ta. O moarte crudă te răpi fără vreme; dar apucaşi a ne lăsa o lacrimă fierbinte pentru gloria trecută şi o scânteie dătătoare de viaţă pentru viitor. Cântarea ta sublimă asupra ruinelor Târgoviştei puse pecetia veşniciei asupră-le şi ni le va păstra chiar când pustiirile anilor le vor şterge cu totul de pre pământ.

Nicolae Bălcescu

CÂNTECUL LUI MIHAI VITEAZUL

Auzit-aţi de-un oltean,
De-un oltean, de-un craiovean
Ce nu-i pasă de sultan?

Auzit-aţi de-un viteaz
Care veşnic şade treaz
Cât e ţara la necaz?

Auzit-aţi de-un Mihai
Ce sare pe şapte cai,
De strigă Stambulul vai?

El e Domnul cel vestit,
Care'n lume a venit
Pe luptat şi biruit.

Spuie râul cel oltean,
Spuie vadul dunărean
Şi codrul călugărean,

Câte lupte au privit,
Câte oşti au mistuit,
Câte oase-au înălbit.

Mulţi ca frunzele de brad,
Ca nisipul de pe vad,
Ca gemetele din iad!

Spuie corbii munţilor
Şi fiarele codrilor,
Care-a fost nutreţul lor?

Fost-au leşuri tătăreşti
Şi turceşti şi ungureşti,
Date'n săbii româneşti.

Alelei! Mihai, Mihai!
Că de noi milă nu ai
Să ne scapi de-amar şi vai!

&& La Freiburg s'a căsătorit la 7 Iunie, c'o tânără italiancă, dl P. Pârvulescu.

\+ S'a stins în ţară, la 29 Oct. 1968, prof. Nicolae Pătraşcu.

\+ La Los Angeles s'a stins în Joia Mare, la 66 ani, pr. Victor Bărbulescu, născut la Pesac (Arad). Pentru prohodire, Marţi în săptămâna luminată, au sosit dela mari depărtări P.S. Trifa şi preoţii Uşeriu, Graţian şi Grabowski. La strană (pe lângă corul parohiei): Aurel Vlaicu, Alex. Blaga, Traian Ocneanu şi George Popa.

&& Slujba Învierii a adunat şi anul acesta, la Freiburg, ca la 70 de credincioşi, din loc şi împrejurimi: d-nele Pokorni, Miron, Popa, Ott, Wyss, d-rele Thorgerd, Gisela, Cornea, Paltin, fam. C. Sfinţescu, Popescu, Teuşan, Mihăilescu, Pârvulescu, d-nii Orendovici, Munteanu, Bădulescu, Stroe, Vinţan, Stamatu, Enescu, Vălimăreanu, etc. După slujbă s'a trecut, în sala de alături, la un pahar de vin, cu cozonac şi ouă roşii. Adăogăm, ca oaspe de onoare, pe dna Vasiloschi, venită dela Düsseldorf cu Florinuţ.

CRONICA PESIMISTULUI

* Clasa conducătoare dela București.- La Ministerul Comerțului Extern, tovarășul Cornel Burtică l-a înlocuit pe tovarășul Gheorghe Cioară: acesta din urmă a sburat ceva mai sus... In Polonia a murit într'un accident de automobil, pe când se afla în misiune, tovarășul Dumitru Usturoi, vice-președinte al planificării reseriste. Sunt nume care dau definiția (și mirosul) unui regim.

* Cele trei curse.- Pentru a obține o popularitate, pe care n'a avut-o niciodată, regimul dela București joacă astăzi mai ales trei cărți, pe față sau pe dos. Prima e aceea a antirusismului, care găsește, fără îndoială, priză printre românii din țară, și din păcate și printre unii exilați mai naivi (ca să nu spunem altfel). Dar realitatea e că dictatura reseristă e un dar, nedorit, al muscalilor; fără năvălirea sovietică din 1944, preamărită încă la București sub denumirea de "eliberare", partidul comunist ar fi rămas o sectă minusculă, care n'ar fi dat de gândit nimănui. Iar în decurs de douăzeci de ani, partidul comunist român a fost, după părerea unanimă a observatorilor străini, cel mai servil și devotat ocupației rusești. Că mai pe urmă, temându-se Gheorghiu-Dej și Ceaușescu de lichidarea și a lor, după schimbările dela Moscova și epurațiile din alte țări satelite, au adoptat o poziție de "autonomie" națională, de altfel mai mult veleitară (România e încă în pactul dela Varșovia și se lasă exploatată de Caer), nu înseamnă aproape nimic, și nu dovedește un patriotism, care nu există.

A doua carte e aceea a anti-maghiarismului. Până mai acum câtiva ani, căpeteniile dela București spuneau că Ardealul ne-a fost restituit de ruși, și prin urmare trebuia să le fim recunoscători și fideli acestora. Lozinca aceasta e astăzi perimată, din motive ușor de înțeles. Dar e un fapt că legăturile de prietenie și de colaborare dintre București și Budapesta nu au fost niciodată mai strânse ca în momentul de față; atât de strânse, că nu de mult în România oficială, cum am amintit în numărul trecut al revistei, a fost celebrată oficial, cu mare solemnitate, revoluția lui Bela Kun: revoluția anti-românească, măturată de pe scena istoriei de trupele române, în 1919.

Mai pe ascuns, se joacă la București și cartea antisemită. Prudența e mare, dar regimul lansează o sumă de svonuri, ca să acrediteze acest antisemitism. Ceea ce nu înseamnă deloc că vreunul din marii demnitari evrei și-a lăsat postul. Au fost lăsați să plece evreii mărunți, comercianții, câteun scriitoraș ori gazetar. Cine contează cu adevărat, în comitetul central, în presă, în economie, a rămas: cu puteri chiar crescute. Sunt false deci cărțile pe care le joacă regimul comunist. Ceaușescu trișează, cum a trișat Dej (și l-a lovit damblaua).

* Dar țăranii? Dar muncitorii?- Continuă să sosească din țară scriitori, artiști, gazetari, profesori. Toți, chiar cei cu sentimente anticomuniste fățișe, recunosc că în condiția lor respectivă oarecari ameliorări s'au produs; că nu mai trăesc în coșmarul de acum vreo zece ani; că pot scrie și lucra într'o atmosferă cât de cât respirabilă (deși diferența față de Apus rămâne uriașă). Ceea ce ei uită -când uită- e că în România nu sunt numai intelectualii; și că dacă lor li s'a schimbat în bine situația, poate fi un joc al regimului, care în felul acesta și-a creiat propagandiști, mai ales peste hotare. Poate că din cauza asta intelectualii, și numai ei, obțin pașaport și viză cu destulă ușurință. Dar care sunt ameliorările pentru țărani și pentru muncitori, care constituie încă peste 90 la sută din populație? Țăranii sunt încă exploatați la sânge, și trebuie să facă coadă pentru mălai; muncitorii își prăpădesc sănătatea în fabrici, în mine, în întreprinderi, unde lucrează zece ore pe zi, în cazul cel mai bun (cu ore extraordinare, ca să rotunjească leafa minimă), sunt obligați la norme de producție bestiale, duc o viață cu adevărat de câine. Nu ați notat că din Resere evadează, când pot, mai ales muncitorii și lumea simplă (țăranii nu fac turism...)? intelectualii, din ce în ce mai rar. Pe vremea regelui-călău Carol al II-lea, definit de Arghezi "rege al culturii", scriitorii, artiștii în serviciul regimului trăiau destul de bine; și, într'adevăr, se plecau la poalele tronului. Însă restul populației suferea, și jandarmul putea ucide, cum ucide azi, sub "patriotul" Ceaușescu, milițianul comunist. I-am ruga și pe amicii noștri din exil să nu se lase păcăliți de ceea ce spun, adesea în bună credință, oamenii de cultură care vin din țară și care, cu adevărat, trăesc mai bine astăzi decât ieri. Să caute să ia contact cu vreun om simplu, evadat de curând: li se va ridica părul măciucă în cap de ce vor auzi.

* Innoirea blestemelor.- Totul se schimbă: și blestemele. Când îi vrea cu totul răul unui tovarăș de pribegie, exilatul român îl blestemă astăzi: "Lăuda-te-ar

'Glasul Patriei'"(sau,în subsidiar,organul Patriarhiei comuniste "Credinţa" dela Detroit a părintelui Anania..).Mulţi dintre noi nu ştim ce să mai facem ca să scăpăm de această năpastă.Păţania d-lui Mircea Eliade e semnificativă.A scris şi publicat "Pe strada Mântuleasa",în colecţia "Caietelor Inorogului".Toată cartea e construită,cel puţin în suprafaţă,pe o anchetă la securitatea comunistă; şi deşi povestea e într'un fel serafică,atmosfera de suspiciune şi prigoană dintr'o ţară comunistă e redată cu grijă.Cum dl Eliade e astăzi personalitatea din exil cea mai curtată de reserişti,se trece cu vederea peste tot; şi în "Credinţa" dela Detroit un oarecare Gh.Alexe,dar miroase a Anania,recenzează cu multe elogii cartea,ferindu-se însă de precizări riscante.Sub pretextul unei "anchete", spune recenzorul(nu cumva la securitate?); şi când nu mai ştie cum s'o scoată la capăt,se scuză că "Spaţiul nu ne permite să intrăm în amănunte".Amănuntele ar fi tocmai securitatea,urmărirea oamenilor,mâncătoria dintre căpeteniile reseriste,etc.

* Schimburi de servicii infame.- Sunt mârşăvii de tot soiul în acest exil al nostru.Una din cele mai de neiertat constă în aranjarea pe ascuns a unor elogii reciproce între cărturari(ori pseudo-cărturari) din pribegie,şi confraţi de-ai lor din ţară.Eu te laud într'o revistă de exil,cu adjective care nici lui Hasdeu nu i s'ar potrivi; tu,în schimb,mă lauzi tot atât de superlativ într'o publicaţie dela Bucureşti.Nenorocirea e că astfel de tămâieri reciproce nu înşeală pe nimeni: nici în exil şi desigur nici în ţară(deşi acolo informaţia e mai unilaterală).

* Anecdotele finale.- Două,aduse recent dela Bucureşti.Cu ocazia vizitei lui De Gaulle în ţară,pe zidurile caselor şi pe afişe au apărut o sumedenie de lozinci,între care una foarte răspândită: "Vive l'amité franco-roumaine!".Cum greşala se repeta peste tot,cineva din suita preşedintelui francez a cerut lămuriri şefului protocolului: cum de e scris pretutindeni "amité" în loc de "amitié".La care a primit răspunsul: "Fiindcă tovarăşul Ceauşescu spune "pretenie".

A doua.Doi prieteni se întâlnesc în tramvai.Pe şoptite,unul îl întreabă pe celălat: "Tu ce gândeşti de Ceauşescu ăsta al nostru?" Interpelatul pune degetul la gură,şi-i murmură celuilalt: "Eşti nebun? Ne aude lumea".Când coboară,se repetă întrebarea,interpelatul se uită în jur,vede la oarecare distanţă lume,şi răspunde la fel,cu frica în sân.Scena se repetă de mai multe ori.Până când cei doi ajung pe un loc viran,unde nu se vedea într'adevăr nimeni. "Ei,acum poţi să-mi spui: ce crezi tu despre Ceauşescu?". Răspunsul,prompt: "Ce să-ţi spun, mie-mi place!".

Dragoş Măgureanu

NUCUL de Şt.O.Iosif

Acelaşi loc iubit umbreşti
Şi-un colţ de cer întreg cuprinzi
Nuc falnic,strajă din poveşti,
D'asupra casei părinteşti
Aceleaşi crengi întinzi...

De veacuri fruntea nu ţi-o temi,
Ţii piept când vin furtuni năval'-
O,de-ai putea să mai rechemi
La poala ta şi-acele vremi
De trai patriarhal!

Acel şirag de mândre veri
De cari mi-aduc aminte-abea
Asemeni unor dragi păreri
Ce-au legănat în mângâieri
Copilăria mea...

O,de-ai putea să mai aduni
Alaiul de copii vioi
Ce'n horă se'nvârteau nebuni
Şi toamna făureau cununi
Din veştedele-ţi foi!

Dar unde's brudnicii copii
Şi unde's râsetele lor?...
Potecile-au rămas pustii
Şi-i năpădit de bălării
Pustiul din pridvor...

De mult s'au risipit şi-acei
Bătrâni ce'n umbră ţi-au stătut
La sfaturi cu părinţii mei -
Şi frunza ce-o călcară ei
Ţărână s'a făcut!

Străjer măreţ,mai ţi-aminteşti?...
Tu singur,încă neînfrânt,
De-amar de ani adăposteşti
Ruina casei părinteşti
Pe care azi o cânt!

&& Snoavă din ţară.Găsind pe Ceauşescu cu hernie,doctorul îl întreabă:
- Dar ce aţi ridicat aşa de greu?
- Ce să ridic?! Chiriile,impozitele,costul vieţii.. Dar bine că mi-aţi spus că asta e pricina; că tocmai mi se sugerase să ridic şi salariile...

CALENDAR NAȚIONAL

1 Apr.1866: La proprietatea lui C.A.Rosetti se aprobă regulamentul Societății Literare Române - care, în 1879, devine Academia Română, cu membri din toate provinciile românești.

1 Apr.1869: Grigore Grandea întemeiază, la București, cercul literar "Orientul".

1 Apr.1956: Moare, la Roma, prof. Claudiu Isopescu. Se născuse la Frătăuții Vechi (Rădăuți), 18 Aprilie 1894.

1 Apr.1909: Apare la Vârșeț, în Banatul înstreinat, "Credința", organ al Asociației clerului ortodox român din Voivodina, cu sediul la Alibunar.

2 Apr.1877: Se naște, la Lugoj, folcloristul Tiberiu Brediceanu. + 19 Dec.1968.

3 Apr.1714: Sosește la București trimisul Porții, pentru Ridicarea Brâncovenilor.

3 Apr.1859: Se naște poeta Matilda Cugler.

4 Apr.1904: Se înființează la Chișinău, la inițiativa profesorului Ion Halipa, "Societatea Istorică Arheologică Bisericească".

4 Apr.1929: Înființarea Episcopiei Române Ortodoxe din America.

4 Apr.1944: Bucureștiul e bombardat oribil de aviația americană.

6 Apr.304: Episcopul Irineu din Sirmium (Mitrovița de astăzi, în Jugoslavia), e aruncat de pe podul Savei.

6 Apr.1749: Constantin Mavrocordat decretează desființarea șerbiei în Moldova.

8/20 Apr.1829: Apare, până la 19 Apr.1848, "Curierul Românesc" politico-literar, scos de Eliade Rădulescu și C.Moroiu. E cea dintâi gazetă românească. Reapare între 29 Nov.-13 Dec.1859.

8/20 Apr.1839: Se naște, la Sigmaringen, Carol I.

9 Apr.304: Martiriul Sfântului Dumitru (diacon), la Sirmium.

10 Apr.1674: Miron Costin e primit de Ioan Sobieski, pe atunci doar mare hatman.

12 Apr.1204: Cruciații cuprind Constantinopolul.

14 Apr.1884: Slavici scoate, la Sibiu, "Tribuna".

15 Apr.1904: Arghezi scoate la București, cu colaboarea lui Galaction, "Linia dreaptă".

16 Apr.1869: Hasdeu scoate revista "Traian".

16 Apr.1879: Se naște, la Didești/Teleorman (lângă Roșiorii de Vede), Grigore Pișculescu (Gala Galaction). Moare la 8 Martie 1961. "A avut concepții eronate, ce-și au obârșia îndeosebi în formația sa religioasă", comentează comuniștii.

16 Apr.1954: Moare la București în mizerie, la 89 ani, Alexandrina I.Caragiale, văduva marelui scriitor.

19 Apr.1849: Se naște, la Tecuci, Calistrat Hogaș.

19 Apr.1919: Eugen Lovinescu scoate, la București, "Sburătorul".

23 Apr.1859: Se naște, la Ploești, filologul Lazăr Șăineanu.

25 Apr.1399: "În anul 6907, luna lui Aprilie în 25, se ridică Domn în Țara Moldovei Alexandru Voievod, iar pe Iuga Voievod -înaintașul său- l-a luat Mircea". Data din letopisețul dela Bistrița se poate însă să nu fie exactă.

27 Apr./7 Mai 1634: Vasile Lupu e instalat la Iași, Domn al Moldovei.

28 Apr.1764: Se naște, la Varadia (Banat), Paul Iorgovici.

29 Apr.1814: Alexandru I acordă Basarabiei autonomia națională.

2 Mai 1864: Lovitura de Stat a lui Cuza. Kogălniceanu citește decretul de dizolvare a Camerei. Patru milioane de pogoane se împart clăcașilor.

6/16 Mai 1639: Sfințirea bisericii "Trei Ierarhi" din Iași.

7-25 Mai 1894: Procesul Memorandului la Cluj.

9 Mai 1924: Corneliu Codreanu deschide la Ungheni, pe Prut, prima tabără de muncă voluntară din lume.

10 Mai 1917: Corpul voluntarilor ardeleni și bucovineni, sosit dela Darnița (Kiev), depune la Iași jurământul și defilează în fața regelui Ferdinand.

18/19 Mai 1849: In lupta dela Gura Cernei (Abrud), cad ca la 3.000 de unguri.

22 Mai 334 a.C.: Alexandru Macedon bate pe perși la Granic.

26 Mai 1554: Data pisaniei bisericii făcute de Lăpușneanu la Bistrița.

29 Mai 1364: Dominicanul Albert de Usk e numit de Papa episcop de Milcov.

31 Mai 1739: Cutremurul dărâmă între altele, mânăstirea Golia din Iași.

31 Mai 1924: Atrocitățile poliției "liberale" din Iași contra studenților naționaliști creștini ce lucrau la grădina d-nei Ghica.

1 Iunie 1829: Gheorghe Asachi scoate la Iași "Albina românească", prima gazetă în Moldova.

1 Iunie 1919: Moare prof. Ioan Bogdan. Câteva zile înainte, vorbind de documen-

tele noastre dela Moscova şi de alte averi ameninţate, spusese: "Totul se poate pune la loc, documente şi averi; ţara să rămâie!".

3 Iunie 1849: Bălcescu scrie, din Debreţin, lui Ion Ghica: "Acì am elemente mari între Români, şi de aşi avea puşti multe şi un bun general român, aş pune o armată de cel puţin treizeci de mii.. Eu tot mă ţin la ideia de a mă duce cu un steag naţional în munţii Transilvaniei, la Iancu, şi de a porni pe Români contra Muscalilor prin ideaia naţionalităţii".

5 Iunie 1779: Se naşte, la Avrig (Sibiu), Gheorghe Lazăr. Moare la 17 Sept. 1823.

11 Iunie 1574: Ioan Vodă cel Cumplit pierde lupta dela Roşcani, lângă Cahul.

15 Iunie 1389: Lupta dela Cosova (Câmpia Mierlei): Baiazid "Fulgerul" învinge armata de sârbi, români, bosniaci şi albanezi, comandată de cneazul Lazăr.

15 Iunie 1889: Moare Mihai Eminescu, în azilul d-rului Şuţu din Bucureşti. E îngropat peste două zile la Bellu. Spune D.A. Laurian, în discursul din faţa Universităţii: "Ducem la groapă o glorie naţională! Eminescu nu a fost numai un confrate de talent în presă, nu a fost numai un prieten statornic la zile grele; Eminescu a fost un rod genial al ţării, un poet care spinteca norii cu gândul şi găsea dincolo de stele forme noi pentru cugetarea românească".

19 Iunie 1949: Se sfinţeşte, în prezenţa autorităţilor franceze şi germane, şi a multor refugiaţi români, piatra funerară a 28 români morţi în captivitate (Febr. 1917-Nov. 1918) şi îngropaţi în cimitirul din Niederbühl/Rastatt, ridicată din iniţiativa maiorului Ion Bumbăcescu, preşedintele refugiaţilor din zona franceză.

22 Iunie 1529: Moldovenii lui Rareş înfrâng pe austrieci la Feldioara.

23 Iunie 1834: Se naşte, la Bucureşti, Alexandru Odobescu.

29 Iunie 1819: Se naşte, la Bucureşti, Nicolae Bălcescu.

HORIA de Mihai Eminescu

Să priveasc' Ardealul, lunei i-e ruşine,
C'a robit copiii-i pe sub mâni streine.

Ci'ntr'un nor de abur, într'un văl de ceaţă,
Işi ascunde tristă galbena ei faţă.

Horia pe-un munte falnic stă călare:
O coroană sură munţilor se pare,

Iar Carpaţii ţepeni îngropaţi în nori
Işi vuiau prin tunet gândurile lor.

Eu am -zise-un tunet- suflet mare, greu,
Dar mai mare suflet bate'n pieptul său;

Fruntea-mi este albă ca de ani o mie,
Dară a lui nume mai mult o să ţie.

Nalţi suntem noi munţii -zise-un vechi Carpat,
Dar el e mai mare, că ni-i împărat.

Atunci luna iese norilor regină,
Fruntea lui cea pală roşu o'nsenină,

Galbenele-i raze încing fruntea-i rece
Că părea din munte diadem de rege.

Şi un stol de vulturi muntele'ncongior,
Cugetând că-i Joe, Dumnezeul lor,

Când în miezul nopţii, cununat cu nymb,
Fulgere aruncă sus de pe Olymp.

&& La 17-18 Mai a avut loc la Vârşeţ cea de a 4-a plenară a Societăţii de Limba Română din Jugoslavia, înfiinţată acum 7 ani. Au vorbit: Sima Petrovici, comemorând 150 ani dela naşterea lui Bolintineanu; Miodrag Miloş, despre activitatea Societăţii; şi preşedintele Radu Flora, cu planuri de viitor.

&& Dl Aldo Grieco, 00184 Roma, Via Crescimbeni 1-a, doreşte să cumpere "La Guardia di Ferro", de Corneliu Codreanu (edit. Baracchi Tua, Torino).

&& Din "Der Christliche Osten", n° 2/1969, aflăm că P.S. Vasile Cristea a fost numit, la 12 Febr. 1968, membru al Congregaţiei Orientale. Pe coperta din spate e catedrala din Chişinău.

DIN ZIARE,CĂRŢI,REVISTE

* Ministrul italian Scalfaro,la sărbătoarea Sf.Francisc din Assisi,Oct.1968: ...Frate Francisc,îţi cerem puţin din credinţa ta.O credinţă limpede,fără echivocuri,fără îndoieli,fără iscodiri cerebrale şi lipsite de dragoste.Cine nu iubeşte lucrurile în care zice că crede,e semn că nu crede.Îţi cerem o credinţă simplă,care naşte din umilinţă.Umilinţa e în criză în lumea de astăzi.E în criză în fiecare din noi,în viaţa publică,în viaţa politică,în oamenii politici şi în viaţa Statelor.Umilinţa e în criză şi în Biserica lui Dumnezeu! Umilinţa e sens al limitei,e acceptare de sine,acceptare a altora,dar e fermeţă de principii.E comprensiune pentru cine nu crede: nu e niciodată confuzie în substanţă şi în formă...

Îţi cerem,frate Francisc,o credinţă liberă pentru oameni liberi! Liberi s'o accepte sau s'o respingă,nu s'o adapteze la propriile interese... Îţi cerem sensul moral al vieţii.Nu există viziune politică dacă nu e sens moral: sens moral al istoriei,al justiţiei sociale,al libertăţii,al vieţii.Nu la putere pentru putere,ci puterea ca servici pentru toţi oamenii.Adevărul ca bază a oricărei ideologii,a oricărei alegeri politice,şi nu închipuirea sau demagogia...

Frate Francisc,îţi cerem pacea! Toţi o cer,dar câte conţinuturi deosebite în acest cuvânt! Una e pacea: cea care naşte din dreptate şi din libertate.Nu este pace pacifismul.Nu e pace pacea cu orice preţ.Nu este pace fuga de orice risc. Nu este pace tăcerea asupra nedreptăţii altora,asupra abuzului suferit de alţii. Nu este purtător de pace dialogul confuz între doctrine incompatibile.Nu este pace acceptarea răului pentru alţii,de teama unui rău mai mare pentru noi.Pacea e a celor tari,leali,curajoşi,şi se plăteşte personal.

Frate Francisc,tu ai contestat timpul tău,dar ai făcut-o pe propria ta avere, nu pe a altora; ai făcut-o pe pielea ta,nu pe facila şi gratuita piele a altora. Tu ai dialogat cu Sultanul,şi fiecare timp îşi are sultanii săi,dar ai fost ferm în doctrină şi niciodată generator de confuzie,de îndoieli.. Tu ai fost purtător de pace,fără să cobori niciodată de pe baricada principiilor necontaminate,fără să ceri altora să plătească preţul ei,fără slăbiciuni,fără echivocuri,fără viclenii.

* Jean Baylot,"L'affaire de Prague",în "Exil et Liberté",Paris,Martie,1969: ...Atitudinea Occidentului e îngrozitoare.Poporul ceh.. trăeşte sub jug.O invazie mârşavă l-a încovoiat,prin greutatea şi brutalitatea numărului.El rezistă, cu tot eroismul.Acest popor care,sub invazia lui Hitler,n'a cunoscut o clipă de răgaz în lupta sa pentru libertate,are privilegiul de a produce tineri cari-şi oferă viaţa,într'un sacrificiu a cărui sublimă grandoare nu poate fi depăşită.

Franţa,ea,pe treptele Sorbonei sau în super-Universitatea din Vincennes,dă ca model specimenele studenţeşti ce practică în public un exhibiţionism universal.Cehii rămân singuri,cu tinerii lor eroi.Occidentul tace.El le-ar da aproape lecţii."Dacă erau mai abili!",va zice cutare diplomat prins în colaboraţionismul bolşevic.Singuri într'un Occident care,spre ruşinea lui,tace.Un Occident care în condiţii identice de laşitate ar vrea să lase Vietnamul.Deja ucigaşii vietcong şi comuniştii din Hanoi sunt prezentaţi ca dulci patrioţi.Occidentul abandonează.El nu mai crede în voinţă,în rectitudine,el nu mai crede în el însuşi. Nu va trebui să fim surprinşi când va trece catastrofa care va smulge libertatea.

* Karl Marx,"Problema evreiască",1843: "Naţionalismul iluzionar al evreului e naţionalismul negustorului,al bogătaşului ce-şi apără osânza.Nu evreul de sâmbătă mă preocupă,ci evreul de fiecare zi,cel credincios.Şi ce vom descoperi? Aspectul nereligios al evreului îl arată ca un speculant,iubitor de averi,ce adună dobândă grasă,un ambulant al ideilor.Care e dumnezeul lui? Banul.Niciodată nu au avut alt dumnezeu.Judaismul priveşte cu ruşine la natură,teorie,istorie,la ridicarea omului peste povara secolelor trecute de împilare.Scoate-l pe evreu din capitalismul său ambulant şi va fi un nimic.Cu ajutorul banului,evreul a ajuns stăpân,dominator,tiran.Poliţa ce o scontează,e credinţa în Dumnezeul lui Israel. Emanciparea evreului de a se elucida din crusta judaică,şi doar atunci,poate,va candida la adevărata libertate".

– În "Familia cea sfântă",scoasă cu Engels,1845: Omenirea "trebue să se elibereze de microbul judaic,ce există în fundamentul ei".

– În "Împrumutul rusesc",din "New York Tribune",1856: "Noi ştim că în spatele fiecărui tiran se află un evreu,aşa cum în spatele fiecărui Papă stă un iezuit. Aşa cum armata iezuiţilor ucide orice gândire liberă,- dacă n'ar exista evreii

cari buzunăresc averile omenirii,atunci dorinţa celor împilaţi ar avea şansă de succes,atunci folosul războaielor create de capitalişti s'ar anula.Nu e întâmplare că în urmă cu 1856 de ani Isus a gonit pe cămătari din Templul Ierusalimului,aidoma cămătarilor contemporani ce stau la poalele tiraniei şi tiranilor,majoritatea acestora fiind evrei,aceste elemente nu stau întâmplător alături,pe linie istorică.Faptul că evreii s'au întărit până într'atât că periclitează viaţa lumii,ne îndeamnă să desvăluim organizaţiile lor,scopul lor,pentru ca puterea lor să trezească la luptă pe muncitorii din lume,să elimine un asemenea cancer". (Reprodus după rabinul dr.Alex.Rubin,"Bire",1 Apr.1969).-

- În "Capacitatea evreilor şi a creştinilor de azi de a deveni liberi": Care e baza iudaismului în lumea noastră? Necesităţi materiale şi avantaj privat.Care e obiectul adorării evreilor în această lume? Camăta.Care e dumnezeul lor pământesc? Banul.Evreii s'au emancipat în felul lor,nu numai dobândind puterea banului,ci şi pentrucă banul a devenit,cu ei sau fără ei,puterea lumii, şi spiritul iudaic a devenit spiritul practic al popoarelor creştine.. Banul e unicul dumnezeu zelos al Israelului,în afară de care nici un alt dumnezeu nu poate exista.. Legea evreilor,lipsită de orice bază solidă e numai o caricatură religioasă a moralităţii şi a legii în general,dar furnizează riturile formale cu care lumea proprietăţii îşi îmbracă tranzacţiile.

TREBUIAU SĂ POARTE UN NUME de Marin Sorescu

Eminescu n'a existat.

A existat numai o ţară frumoasă
La o margine de mare
Unde valurile fac noduri albe
Ca o barbă nepieptănată de crai.
Şi nişte ape ca nişte copaci curgători
În care luna îşi avea cuibar rotit.

Şi,mai ales,au existat
nişte oameni simpli
Pe care-i chema: Mircea cel Bătrân,
Ştefan cel Mare,
Sau mai simplu: ciobani şi plugari,
Cărora le plăcea să spună
Seara în jurul focului poezii -
"Mioriţa" şi "Luceafărul" şi
"Scrisoarea a III-a".

Dar fiindcă auzeau mereu
Lătrând la stâna lor câinii,
Plecau să se bată cu tătarii
Şi cu avarii şi cu hunii şi cu leşii
Şi cu turcii.

În timpul care le rămânea liber
Între două primejdii,
Aceşti oameni făceau din fluierele lor
Jgheaburi
Pentru lacrimile pietrelor înduioşate,
De curgeau doinele la vale

Pe toţi munţii Moldovei şi ai Munteniei
Şi ai Ţării Bârsei şi ai Ţării Vrancei
Şi ai altor ţări româneşti.

Au mai existat şi nişte codri adânci
Şi un tânăr care vorbea cu ei,
Întrebându-i
ce se tot leagănă în vânt?

Acest tânăr cu ochi mari,
Cât istoria noastră,
Trecea bătut de gânduri
Din cartea cirilică în cartea vieţii,
Tot numărând plopii luminii,
ai dreptăţii,ai iubirii,
Care îi ieşeau mereu fără soţ.

Au mai existat şi nişte tei,
Şi cei doi îndrăgostiţi
Care ştiau să le troienească
toată floarea
Într'un sărut.

Şi nişte păsări ori nişte nouri
Care tot colindau pe deasupra lor
Ca lungi şi mişcătoare şesuri.

Şi pentru că toate acestea
Trebuiau să poarte un nume,
Un singur nume,
Li s'a spus
Eminescu.

&& În interviewul acordat ziarului "Corriere della Sera",publicat şi de "Glasul"minciunii(20 Mai).Ceauşescu se pronunţă pentru "recunoaşterea realităţilor obiective statornicite după cel de-al doilea război mondial - inclusiv existenţa celor două State germane şi frontierele din Europa".Aşadar,"basne" au fost -cum era de aşteptat de altfel- şi svonurile "dialoganţilor" din exil,că Ceauşescu s'ar fi stropşit rău la ruşi pe tema Basarabiei! E de notat că niciunul din politicienii "burghezi" ai României mici n'a renunţat vreodată la Basarabia; trebue însă ţinut cont că,în România mult mai mare de azi,Ceauşescu nu-i conducătorul,ci doar delegatul "partidului-frate" de-alături...

&& Din "Badische Zeitung"aflăm că 38 de preoţi catolici din dieceza Detroit au comunicat păstorului lor că se consideră deslegaţi de votul celibatului.

DORURI ŞI NECAZURI

M.-Bucureşti, Oct.1947 (soţia unui camarad, către el, în streinătate):

Au început şcolile. Fetiţa citeşte "Rândunelele deasupra mării", face apoi o poză cu mare, un vapor învolburat de valuri şi nişte şiruri nesfârşite de păsărele. Are imaginaţie! Băiatul e la mama, cred că o să-l las pe iarnă acolo, aici nu prea are ce mânca. Mă sbat să duc un jug, ce mi se pare din ce în ce mai greu. Datorită frământărilor m'am îmbolnăvit de ficat - boală domnească, îmi spun doctorii; se capătă din supărare şi se trece cu regim - două condiţii greu de respectat. Condiţiile de trai devin din ce în ce mai grele, şi perspective nu se văd..

Iubitul meu, aventurierul filosof, nu mai dă semne de viaţă. Scrisoarea mea, ar fi putut fi subiectul unei nuvele. În imaginaţia şi sufletul nostru a rămas viu ca în ziua cea dintâi. Îndreptarul paşilor şi sufletului nostru a rămas el; chiar dacă el a devenit legendă, niciun bărbat ce a intrat în casa mea, tânăr sau bătrân, manierat sau mojic, şi nici atenţiile lor n'au reuşit să umbrească personalitatea eroului meu din legendă. Asta nu pentrucă ar fi perfecţiunea întrupată, ci pentru că eu, trecând peste multe, mi l-am aşezat acolo unde nu-l atinge nici măcar gândul de a-l compara cu alţii. De ce să nu am un ideal în viaţă? Chiar dacă mă va amăgi ca o "fata morgana", am trecut de vârsta când desamăgirea m'ar duce la o pastilă de sublimat. Am citit o carte "Soţii de mari scriitori": câte renunţări, câte lacrămi, la unele câţi nervi, toate consumate zadarnic, căci sufletul larg şi dornic de necunoscut al celor înfrăţiţi cu literele şi natura s'a ridicat tot mai sus, în folosul celor mulţi şi mai puţin înzestraţi.. De câte ori simt că mă sugrumă singurătatea! şi plecând pe stradă caut ceva nedefinit. Îl asemui pe eroul meu cu xxxxxx fiecare bărbat pe lângă care trec, ca fără veste sufletul şi ochiul să repugne această asemănare şi să mă mustre că am putut face asta. În câte nopţi nu-l visez demonstrându-mi că este lângă mine, vrea să mă convingă că nu e vis.. Desigur că ai să te distrezi cu scrisoarea mea. Dacă crezi că merit asta, fă-o.

- Iunie 1947: Copiii sunt acum mari; sănătoşi, voinici, fără mofturi. Fata, visătoare şi dichisită, a trecut cu premiu în clasa III. Băiatul, icoana fidelă a tatălui, cu tot soarele dimineţii de Mai în ochi şi inimă, are 5 ani; e la bunici, nu l-am văzut de-o lună. Am fost insistent invitaţi pe vară la ai tăi, unde câmpul a rodit bine şi nu este sărăcie ca la tata mare. Nu ştiu ce voi face, căci deplasarea înseamnă milioane...

Acum să-ţi scriu pe larg cum s'a trecut la noi ziua din Iunie, în care fetiţa noastră, mărturia tinereţii noastre sbuciumate, a împlinit 10 ani. Cât m'a durut sufletul când am văzut ce lucruri mărunte te preocupau în vremea când eu mă frământam zi şi noapte cum să fac să-i rămâie cât mai vie în viaţă această dată! Mi-am făcut un plan, am închis ochii, am imaginat totul şi n'am cedat până nu mi-am îniăptuit planul întocmai. Cu o săptămână înainte, am început a lucra, mai mult noaptea când dormea ea, şi ziua când era la şcoală şi când puteam avea un pic liber. Din modestia în care trăiesc i-am făcut o rochiţă albă, ca de fluturaş, o pereche de sandale de piele, altă pereche de catifea verde cu sfoară, o pereche de ciorapi albi scurţi şi, pe deasupra, o păpuşă mare, cam 60 cm lungime, cu o rochie de bal, confecţionate în întregime de mine, doar capul l-am cumpărat. A ieşit atât de reuşită încât toţi mosafirii au rămas impresionaţi. Poate rivaliza cu cele mai reuşite păpuşi din casele de specialitate. Ea n'a ştiut nimic. În ziua sorocită, am aşezat în pat pe dormitor rochiţa, sandalele, ciorapii - şi în mijlocul patului, cu rochia umbrelă, păpuşa. Pe măsuţă în faţa patului am pus turta tradiţională cu 10 lumânări în ea, flori, fructe, pahare cu vin, prăjituri. La ora 7, uşa s'a deschis, mosafirii în număr de 30 au luat loc pe două rânduri în dormitor, antreu, camera cealaltă, împrejurul mesei colege de-ale fetei, prieteni, prietene depe strada noastră, alţi copii veniţi cu părinţii. În faţa tuturor a luat loc sărbătorita, îmbrăcată frumuşel, naşii de "10 ani" au aprins lumânările, i-au pus în turtă bani şi argint, apoi, rupând turta deasupra capului, au dat prima jumătate în faţă spunând "Înainte belşug şi fericire", iar a doua jumătate spre spate spunând "Înapoi tot ce va fi rău". Turta a fost întocmită iar pe masă, iar Mărţişor a suflat cu putere, dar n'a putut stinge odată toate lumânările. Din această turtă, care era cu miere de albine, a gustat toată lumea, ca din ceva tradiţional. Paharele noastre, ale celor mari, au ciocnit deasupra capului ei, cu toate urările, - şi'ntr'un gând ţi-am urat să-ţi trăiască şi să te bucuri de ea, aşa cum ne-am bucurat noi. Toţi i-au adus crini şi casa şi curtea şi strada erau tot un parfum. Râsete, glume, dans, cântece - şi ziua a fost încheiată la ora 12 noaptea. I-am tratat cu prăjituri, cozo-

nac şi vin bun,la urmă faguri naturali aduşi de tata mare,care a venit în mod special pentru ziua nepoatei.Ea a fost adânc impresionată,mai ales de scrisoarea dela tine,pe care nu i-o dădusem până atunci şi care,făcută sul,a fost aşezată în mijlocul turtei.

Tata mare a adus şi o ladă de cireşe.Avea pe dânsul nişte haine frumuşele, de casă.Nu le prea ştiam eu.L-am întrebat când le-a făcut şi mi-a spus că prima oară le-a îmbrăcat la nunta noastră,a doua oară la botezul lui Şerban,a treia oară la 10 ani ai nepoatei,iar a 4-a oară ar dori să fie revederea cu tatăl sărbătoritei,când n'ar fi rău să fie şi socru.Câte mi-a povestit despre nepot,mănâncă la cireşe,vişine,caise,până îl doare burta.Cu toată seceta abătută peste câmp,fructele s'au făcut din plin şi cu banii de pe ele speră să rezolve problema hranei anul viitor.Spunea că prin August pleacă prin Ardeal,Banat,după grâu, iar mai în toamnă după porumb.S'a bucurat când i-am arătat beciul plin cu lemne încă de pe acum.Cât de bine s'a simţit între mosafirii noştri! L-au luat băieţii pe sus,iar cei mai vârstnici îi aminteau de Carmen Sylva,de Vaslui...

..Precum vezi,ai fi avut altă datorie cu această ocazie,nu scrisoarea taxată express cu 65 lire.Ce de bani,în valuta noastră! şi pentru ce? Pentru un presupus şi pentru întoarcerea naturii din drumul ei milenar.Pe mine,dragul meu,viaţa m'a învăţat multe.Prisma vederilor mele şi-a lărgit orizontul şi moral şi material.Mie mi-ar fi fost ruşine să fac reflecţii de soiul celor făcute de tine.În primul rând,înputernicită de credinţa că nici-o altă femee nu mă poate înlocui, şi-atâta timp cât am această credinţă nu-mi complic viaţa cu presupusuri.În al doilea rând,în situaţia prezentă aş fi absurdă să am pretenţia a mă aşeza deacurmezişul lucrurilor.Am devenit poate chiar prea liberă în idei,dar viaţa mea atât de aspră m'a descătuşat de problemele de multe ori absurde ce mi-ar fi adus nelinişte.Părăsind fără sorţi de întoarcere plaiurile noastre,orice pretenţiune a căzut şi dacă n'ai dat curs naturii m'aş simţi jicnită.Am pretins întotdeauna că bărbatul meu este un om întreg la minte şi la trup şi ca să se păstreze tot aşa trebue să meargă în pas cu natura,dar raţional - şi să ştie cât să întindă coarda spre a se feri de probleme de conştiinţă.. Să-i dau drumul,cum îţi este părerea în momente de răsvrătire a orgoliului rănit,ce lucru fără ambiţie şi banal aş face! Aş fi îndreptăţită de toţi - şi până la urmă şi de tine,dar ce farmec ar avea? Înţeleg să fac asta când vom fi împreună şi am o redută de cucerit, pe tine; dar acum,fără nici o altă rezistenţă decât burzuluirea ta de peste sute de kilometri! Cândva,abia întors dintr'un sanatoriu de munte,mi-ai spus: "Bagă de seamă,dacă nu vei şti să mă stăpâneşti,în totul,mă pierzi".Am ştiut ori n'am ştiut,tu însă te-ai complăcut în situaţia că n'am ştiut,şi ceasurile mele de frământare de atunci au venit să te chinue acum,căci mândria mea de femee,care ani de zile nu clintise nici ochiul,spre a nu ştirbi persoana celui iubit şi aşteptat,a fost rănită amar.Peste aceste răni,a trecut vreme multă,de mult nu mă mai preocupă,dar într'un colţişor de suflet există o tainiţă.Peste toate a venit iertarea,dar nu uitarea,căci nu meritam,cum nu merit nici acum îndemnul tău plin de venin.La viitoarea noastră întâlnire,atunci când va fi,e rândul meu să spun ceeace mi-ai spus tu când te-ai întors din sanatoriu.Cred că ai aceeaşi părere..

La scrisoarea mea,copia fidelă a unui fragment din viaţa mea(cu menţiunea că acest fragment s'a nimerit să fie în plină primăvară,în luna Mai,cu flori,cu greieri,cu lună plină,cu tei ameţitori,cu parcuri pulsând de viaţă),tu mi-ai răspuns exact anapoda.Aş fi vrut să ghiceşti că erai mereu prezent lângă mine, că pe aleile parcului dela Şosea eram totdeauna împreună,gata să-ţi povestesc ceva din lipsa ta,sau să ascult povestiri din locurile despre care numai în cărţi am citit.Pe iarbă,la marginea lacului,erai nelipsit de lângă mine,şi seara veneam spre casă cu sufletul greu de renunţări şi aşteptare.De ce te-au ars aşa grozav cele scrise de mine? Nu le găseşti normale? Ţi-e teamă să le crezi? Vrei să monopolizezi natura? Sau din toate,numai din asta nu ţi-ai făcut problemă de gândire? Hai să facem pace,căci peste câţiva ani putem sta liniştiţi,şi-om plânge anii ăştia cari nu se vor mai întoarce niciodată.

C'am scris în răvaşul meu de toate,n'a fost cu intenţia să te supăr.Socotindu-te ca făcând încă parte din acest neam,am găsit de cuviinţă că te-ar interesa chiar şi o frunză când se mişcă,dar frământările de prezent care vor constitui epoci în istoria şi economia ţării noastre.Sunt cauze pe care numai istoria le va defini în viitor,sunt plăgi pe care numai Dumnezeu le poate trimite asupra păcătoşilor,spre îndreptare; tu nu eşti niciunul din aceşti factori,ce-ţi veni să crezi că te socotesc vinovat de starea de aici? Te-a zăpăcit aşa de rău gândul că ai putea fi înlocuit? Eu să ştii că n'am ascuns nimic,am scris aşa cum

m'am simţit eu şi cum simt de şase ani încoace.Rămâne însă de văzut dacă dau curs pornirilor,sau ştiu să le înfrânez cum cred că nici una la mie nu reuşeşte.

Dela tine de acolo n'am aşteptat niciodată nimic,am învăţat să mă descurc şi singură şi dacă am făcut o aluzie,a fost numai spre bucuria celor mici,să vadă şi ei că cineva de departe le poartă de grijă,dacă nu cu altceva măcar o cutioară din smochinele ce le ai la discreţie în fiecare vară.Poate înţelegi frământarea mea de a nu trece niciun prilej fără să le fac o bucurie,şi cu infimele mele mijloace de câştig,o fac.Tu eşti străin de sufletul lor şi n'ai gustat din fiorul de plăcere ce te străbate când ochii lor strălucesc de bucurie,când vorba li se îneacă în gât la vederea unui pom frumos împodobit.Când m'am întors dela birou,Mărţişor m'a întâmpinat în poartă să-mi spună că au avut la şcoală teatru de marionete,şi câte nu mi-a spus,de câte nu s'a minunat acolo,ca să termine prin a-mi spune că toate aceste frumuseţi numai 15.000 lei au costat: "aşa că nu-i mult mămico,hai mămico spune că nu este mult,să-mi dai mâine,să-i duc doamnei".Ce pot spune? mult,puţin,pot tăia elanul copilului care nu mai conteneşte povestind? Mâine,banii! şi-apoi om vedea noi.Să nu crezi că sunt nişte răsfăţaţi. Poveştile şi joaca până la lecţii,libertăţile până la obrăsnicii şi aci - stop!

Mă întrebai cândva de Victor.E prin Bucureşti,cu nevastă,copil şi casă.Nu l-am văzut de 6 ani,din vremea când îi dădeam lemne cu coşul.Astăzi?.. în orice caz,nu mai e de mult în acea situaţie.. Gogu,s'a mai însurat de când ştii tu de vreo 10-12 ori; am auzit că sub motiv că creşte copiii tăi îşi permite multe excrocherii.Pe Matei,din ziua când am fost amândoi la el la masă l-am mai întâlnit de două ori; pragul nu mi l-a mai călcat,deşi casa mea le-a fost adăpost o vară întreagă.Nu vreau să înşir,căci n'are niciun rost,de îndată ce eu,ca să-mi apăr dreptul de a te acuza numai eu,am evitat orice întâlnire,- mai ales că,din motive bine definite,toţi ne-au ocolit.Lumea noastră săracă,a rămas aceeaşi.Fără sfială ne povestim necazurile cotidiane,ne bucurăm toţi de bucuria unuia,bârfim laolaltă(dar fără venin),aşa cum am râs când ni s'a povestit că odată liftierul te-a trimis pe scara de servici,aşa erai de jerpelit.Poza însă te arăta ca "un bărbat bine" - "dar ale cui or fi hainele?",se pronunţă una din cele de faţă...

Ce-ţi fu omule când scriseşi că mi-ar plăcea să-mi spui că trăieşti în mizerie? Te înşeli,o boală am: ca toţi burlacii cari vin pela noi să fie la dungă - cu atât mai mult tu care eşti soţul meu! Am urît întotdeauna cerşetorii,socotindu-i o ruşine a ţării aceştia înzestrate de Dumnezeu cum puţine ţări sunt astfel.De Paşti am fost la o masă cu icre negre şi trufandale şi m'am bucurat că nu sunt toţi golani şi fără rost; dar de tine,tocmai de tine să-mi pară rău că eşti cum eşti! Să tindem tot mai sus,lăsând în urmă tot ce-i netrebnic...

E ora 1 noaptea,nu se aude decât respiraţia copiilor.Cu ajutorul lui Dumnezeu zilele trec,fără schimbări,iar noi trăim cu speranţa în vremi mai bune,şi încrederea că tot ne vom mai întâlni.Fie ca efortul ce-l depui acum să fie spre binele copiilor noştri,şi al tuturor copiilor ţării...

D.-<u>Roma</u>,Iunie 1945: Cu avionul,într'o oră am fost la Roma.Principele lipsea, aşa că abia a treia zi m'a primit în audienţă.Am fost puternic impresionat.E un om de o căldură interioară rar întâlnită.Un om în faţa căruia toată ghiaţa din sânge,produsă de uluitorul fast ce te'nconjoară,se topeşte,dispare,crescând însă respectul.În întrebările ce mi-a pus,nimic rece,nimic poliţist.Durere pentru soarta tragică a sorei Sale,compătimire sinceră pentru suferinţele atâtor mii de oameni.Timp de o oră aproape m'a ţinut lângă El,să-i povestesc toate cele văzute şi trăite la Buchenwald.Am vorbit şi de ţara noastră.Mi-a spus că de foarte multă vreme nu a mai stat de vorbă cu un român.M'a reţinut ca oaspe,până îmi voi găsi un rost.Am avut ocazie să cunosc multă lume,mai ales ofiţeri superiori.Pericolul rusesc şi comunist e unanim recunoscut,acţiune concretă însă nu-i.Am fost şi la Napoli,unde stau actualmente Regele şi Regina.Pentru a putea menţine însă aceste relaţii pe un plan major,sunt obligat să nu mă plâng de nimic,să nu mărturisesc că aş avea vreo lipsă.Şi Doamne,câte îmi lipsesc! Ce mă încurcă mult e calitatea mea de român.Forţând lucrurile pentru a mi se da ceva de lucru,nu ştiu dacă aş obţine mult mai mult decât neforţându-le,cred însă c'aş lăsa despre români o impresie lamentabilă..

Aci la Roma am mai dat şi de alţi români: Emil Popa,Crăcea,Verona.. Ei stau într'un lagăr de refugiaţi la Cinecittà.Acolo se mănâncă bine,bine de tot,dar se doarme prost,foarte prost,pe podele,învelit c'o pătură,într'o promiscuitate caracteristică acestor îngrămădiri de oameni.Dacă şi la Milano situaţia e aceeaşi, atunci cred că e mai bine să veniţi încoace.Alţi refugiaţi locuiesc,mai bine,la

căminul uniţilor de pe Gianicolo.Avem şi două Legaţii aci.Sunt numai bune de dat foc,cu locatari cu tot.Fac poliţie câtă vrei,dar niciun pic de asistenţă.

V.-Salonic,1948: E mult de când ne-am despărţit în împrejurări atât de vitrege.Am trecut prin multe,şi numai lui Dumnezeu îi pot mulţumi că mai sunt viu.De două ori am fost în mâna călăului şi de două ori i-am scăpat din ghiare.Acum un an,în Decembrie,a fost prima evadare,cu Brindescu şi Bălănescu.In Caraş,comisarul Doran e descoperit de Siguranţă că lucrează contra regimului,dar mai are timp să anunţe pe cei ameninţaţi cu arestarea.Găvăgină e prins.X.Y mare şi tare pe la el pe-acasă,conduce lumea în munţi.Nicolae Târziu a ajuns comisar la Timişoara,după ce a prins vreo 50 de legionari din Timiş.În restul ţării sunt prinşi Nea Pătru,Bădia Radu,Vică Negulescu,fraţii Hanu,Păvăluş,Niţă,Popa Aurel,Decebal, Oprişan,Brahonschi,Tibi Popovici,Tiutiu,Vladovici,Simedru,Boborodea,Clej,Nicolau-Bucureşti şi alţi câteva mii.

În Iulie,un dureros incident la Oraviţa.Comisarul Doran,care se ascunsese şi el,e recunoscut pe stradă cu Brindescu.Fug,dar un major iese înaintra lui Brindescu; acesta n'are ce face,îi aruncă grenada în piept,dar cade şi el atins.Dus la spital,medicii încearcă să-l salveze,din ordinul poliţiei(ca să mai scoată ceva dela el),dar el îşi grăbeşte sfârşitul,ducând în mormânt tot ce ştia; în urmă-i rămân doi copii fără sprijin şi soţia.Inginerul Crihana din Timişoara e ucis în bătăi,alţii au înebunit,iar tortura celorlalţi 150 am auzit-o cu urechile mele şi-am văzut cu ochii mei cum erau asvârliţi în nesimţire în celule.

La 1 August am fost dus cu Boborodea la parchet.Peste trei săptămâni,la ora 3 şi jumătate noaptea forţez uşa şi bat la celula lui,dar el nu îndrăsneşte.Eu fug cu disperarea setei de viaţă,sub ploaia de gloanţe a celor 12 poliţişti de pază.. În Serbia,trec cu Indrieş şi Călniceanu.Vreo două săptămâni rămân în lagărul din Kovacica,unde s'au perindat peste 600 români.Apoi lucrez la mina de asbest din Korlace Brvenik na Obra,unde mai erau Iosif Miu,Nicolae Mirescu,Aurel Bozdoc şi mulţi alţii; toţi aştraptă salvarea dela voi.În mină sunt obligaţi să scoată,să aleagă,să încarce şi să transporte 10-12 mii kg de minereu la zi: muncă ce ucide încet,dar sigur! De aceea în dimineaţa de 16 Noembrie fug şi de acolo împreună cu prof.Lucaci din Timişoara,spre Grecia.La Skoplije el este prins; eu fug mai departe şi făcând pe jos 250 km ajung la Djevghelia; de-acolo alţi 30 km pe jos prin munţi şi printre partizani şi de-abia ajung,complect epuizat, la trupele regulate unde mă predau.

La Rudnik Ugoli Titva,lângă Tusla(Bosnia),se află alţi 200 români în frunte cu ing.Victor Chirilă; la Rudnik Ugoli Mitroviza un alt grup de 140 în frunte cu ing.Hristu şi Alex.Samuilă; la 7 km de Mitroviza un alt grup de 80 în frunte cu Toma Nicodim şi ing.Golea.Vă rog pe toţi foarte stăruitor faceţi ceva pentru ei,prin Crucea Roşie sau alte autorităţi,sunt toţi înfometaţi,desbrăcaţi şi bolnavi.Eu mă găsesc aici în lagăr,fără niciun mijloc de informare,fără o carte,fără un ziar,nimic decât foame şi frig; sunt gol,îmbrăcat de vară,aşa cum am evadat,şi fără un franc în buzunar.N'am nici de scrisori.Dacă mi-ai putea trimite vreun ziar şi vreo liră italiană,m'ai scoate din această încurcătură...

SCRISOARE de Octavian Goga

Vezi,cum trece vremea
Şi tu tot departe,
M'am gândit acuma
Să-ţi trimit o carte.

A'nflorit muşcata
Din grădina noastră
Şi-i atât de roşu
Macul din fereastră...

Straturile'n luncă
Toate-s semănate -
Şi-ţi spune nănaşa
Multă sănătate.

Şi mai este-o veste,
- Ştii tu,nene,oare?
Peste-o săptămână
Mărităm pe Floare.

Tata-i dus la târguri
Mama stă şi coasă
Şi tot plânge,biata,
Că nu eşti acasă.

Eu pe gânduri dusă
Trec seara'n ogradă,
Plâng acolo'n taină,
Plâng să nu mă vadă...

Bată-le pustia
Cele ţări străine...

- Ne gătim de nuntă
Şi gândim la tine...

&& Anul acesta,pentru prima oară dela 1918,pacifismul "muncitorilor" sovietici n'a mai fost serbat,la 1 Mai,cu masive demonstraţii militare.Să fi avut teamă,prea "popularii" şefi bolşevici,de prezenţa unor masive forţe în Moscova? Atentatorul la viaţa lui Brejnev ar fi declarat,în adevăr,că anumite cercuri militare l-ar fi împins să profite de sărbătorirea cosmonauţilor ruşi.S'ar explica,astfel,şi molima ce-a dat,în ultimul timp,peste generalii sovietici...

&& Dl Ion Dumitru(8 München 23 - Siegfriedstr.3 - Germania) are sub tipar, după o muncă de 4 ani, în care a consultat mii de pagini din publicaţiile ieşite în Basarabia în anii 1965-1967, o lucrare intitulată "Forme de etnocid în URSS", cu subtitlul "Un plan sistematic de rusificare forţată în Basarabia şi Bucovina de Nord". Nu mai e nevoie să subliniem extraordinara importanţă a lucrării şi actualitatea ei. Autorul, care e cercetător şi nu bibliotecar, nu cere pomana nimănui; dar pentrucă din propria muncă nu reuşeşte să plătească chiar întreg costul, apelează la cei ce vor să aibă această carte, care va fi gata pe la jumătatea lui Iulie, s'o plătească anticipat. Pentru cei ce vor achita-o până la 10 Iulie -dar e foarte probabil ca prezentul număr al "Vetrei" să nu ajungă până la acea dată la destinaţie-, costul unui exemplar este de 12 mărci, 3 dolari, 15 franci, sau echivalentul lor în alte monede; după 10 Iulie, costul va fi 16 mărci, 4 dolari sau 20 franci. Contribuţiile se pot trimite autorului direct, sau la Deutsche Bank - Konto 40/26274 - München - Zweigstelle Maximillianstr.26 - Germania, cu menţiunea: pentru volumul "Forme de etnocid în URSS".

&& La 1 Aprilie a apărut la Vârşeţ, în Banatul înstreinat, "Credinţa", organ al Asociaţiei clerului ortodox român din Voivodina. "Iniţial -scrie părintele preşedinte Lazăr Cârdu- am prevăzut în proectul de statut că titlul Asociaţiei să fie "Asociaţia clerului ortodox român din R.S.F.Jugoslavia". La discuţii a luat cuvântul şi ministrul afacerilor confesionale din P.A.Voivodina, Kosta Gucunja, care a observat şi propus că nu "Jugoslavia", ci numai "Voivodina", căci aici sunt preoţii români. Cu toate că, la rându-mi, şi eu am invocat motivul de ce am crezut să fie chiar "Jugoslavia" şi nu numai "P.A.Voivodina", când am zis: "Chiar Ofcea mea nu e în P.A.Voivodina, căci aparţine Belgradului, deci R.Serbia, apoi noi mai avem credincioşi şi biserică în Skoplie, Bitolia, unde vreo 2 ani a servit pr. Tiberiu Şdicu care e de faţă, apoi mai avem mulţi fraţi şi în altă parte... Pentru a nu da anză la discuţii fără rost, Adunarea adoptă modificarea articolului respectiv aşa cum l-a propus tov. Gucunja. Totodată s'a mai modificat şi art.2, în loc de "Sediul Asociaţiei va fi Belgradul", cu "Sediul va fi Alibunarul".

Pe lângă păr. Cârdu, care mai povesteşte şi "Călătoria la Pământul Sfânt" a sfinţiei sale şi a altor 3 familii româneşti din Ofcea (cu bucuria de a fi trecut prin Bazargic, şi a fi dat, la Beirut, peste un restaurant "Bucureşti", "având o grădină foarte frumoasă şi chelneri îmbrăcaţi în costume naţionale"), mai semnează preoţii Tiberiu Şdicu, Corneliu Şdicu, Teodor Frenţiu şi Corneliu Cure.

De-aci mai aflăm că patriarhul Justinian Marina a dăruit bisericilor româneşti din Iabuca, Oreşaţ, Mesici, Sălciţa, Straja şi Jamul Mic evanghelii, cazanii, cărţi de învăţătură, mineie şi aghiazmatare; şi că bisericile din Ecica, Iancaid, Toracul Mic, Toracul Mare şi Sarcia dispun de vechi cărţi bisericeşti tipărite la Râmnic, Bucureşti, Blaj, Viena şi Târgovişte: la Toracul Mic, de pildă, există "Îndreptarea legii", tipărită în 1652 la Târgovişte.

&& Din calendarul-cărţulie pe acest an al Bisericii Române Ortodoxe din Banatul înstreinat vedem că acolo există 3 protopopiate: Panciova, cu comunele Alibunar, Cubin, Deliblata, Dobriţa, Doloave, Glogoni, Iabuca, Mramorac, Ofcea, Omoliţa, Petrovasâla, Satu Nou, Seleuş şi Uzdin (protopop: Aurel Uroş; preoţi: Adam Măran, Bujorel Lupşiciu, Octavian Păuţa, Iuliu Zgârgea, Teodor Popescu, Valeriu Perin, Ioan Tumanca, Ioan Marina, Iulian Onciu); Sărcia, cu comunele Chisoros, Clek, Ecica, Becicherecul Mare, Iancaid, Toracul Mare Toracul Mic (protopop, Ioan Baloş; preoţi: Iosif Iorga, Teodor Frenţiu, Teodor Baloş); Vârşeţ, cu comunele Biserica Albă, Coştei, Grebenaţ, Iabuca, Jamul Mic, Marcovăţ, Mărghita, Mesici, Nicolinţ, Oreşaţ, Rîtişor, Sălciţa, Sredişţea Mică, Sân Ianăş, Sân Mihai, Straja, Vlaicovăţ, Voivodinţ (protopop, Corneliu Şdicu; preoţi: Tiberiu Şdicu, Aurel Danciu, Virgil Magda, Trifon Căta, Gh. Moraru, Corneliu Lăpădat, Teodor Miclea, Corneliu Cure). Mai toate satele au casă parohială şi fanfară. Multe biserici sunt vacante. Cele mai vechi sunt în Grebenat (1722), Rîtişor (1736), Voivodinţ (1793), Uzdin (1800), Satu Nou (1805), Seleuş, Vlaicovăţ (1809). Despre Toracul Mic ni se spune că e amintit, sub numele de Tarnok, încă din timpul lui Bela IV (1235); de-aci se trăgea, fiu de preot, lingvistul Emil Petrovici. Biserica din Deliblata parcă e mitropolia din Sibiu.

&& Vedem în "Solia", 11 Mai, că la Minneapolis, la "Festivalul Culturii bisericelor membre în 'Twin Cities Eastern Orthodox Youth", biserica românească locală "a participat cu un stand de felurite plăcinte şi prăjituri specific româneşti". Nu degeaba suntem urmaşi ai Romanilor, oameni practici prin excelenţă. Vorba turcului: primum plăcintare, deinde culturisare...

&& Românii din Canada au sărbătorit cu mare fast la Toronto,în seara de Zece Mai,ziua Independenţei.La Te Deum au slujit P.S.Trifa şi preoţii Tănase,Graţian şi Zelea.Programul artistic,executat de organizaţiile din Toronto,Hamilton şi Kitchener.Banchetul a fost urmat de o "serată dansantă".Au participat,din USA: ing.Popescu-Botoşani,av.Ilie Olteanu,Stănicel,fraţii Cârjă,Aristide Nicolae, Boian,Teodorescu-Făget,Drugociu,d-na Kisilenko,etc; din Canada: primarul oraşului Toronto,farmacist Bălaşu,Hojbotă,ing.Banciu,Chirilă Ciuntu,V.Dudu,N.Pora,Miloaie, Călvărăşan,etc,plus reprezentanţi ai grupurilor etnice.Mesagii s'au primit dela diferite căpetenii politice,în cap cu dr.Roland Michener.A doua zi,Duminică,toţi au asistat la Sf.Liturghie,urmată de o masă comună.

&& Din Banatul înstreinat.Filiala din Sânianăş(Bariţe) a Societăţii Limbii Române a avut două adunări,la care profesoarele Pancaricean şi Ana Lotrean au vorbit despre "Cartea dealungul veacurilor" şi despre Eminescu,poet şi prozator.
- Secţia de dramă a Căminului cultural din Dobriţa a dat o serbare la Seleuş.
- Ansamblul de Artă şi Cultură din Arad a prezentat la Glogoni,unde a fost întâmpinat de populaţie în port naţional şi cu flori în mâini,un reuşit program muzical.Între cântece: "Auzit-am şi văd bine" şi "Mult mă ceartă măicuţa".Societatea culturală "Veselia" din loc a fost invitată să execute un program la Arad.
- La festivalul de muzică al tineretului din Voivodina,10-11 Mai,au luat parte,în frumoase costume naţionale,şi elevii şcolilor române din Locve,Begheiţi (70 de fete şi băieţi) şi Uzdin(cu jocurile de nuntă din comună),sub conducerea învăţătorilor Rodica Tudoran,Ionel Negru şi Silvia Dalea,cu cântece şi jocuri: Ciuleandra,Periniţa,Sârba,Bătuta,Toarce lele,toarce,toarce,Ia uitaţi-vă feciori,etc.
- Soc.Culturală "Steaua" din Ofcea a dat,la 8 Iunie,o serbare la Satu Nou.
- Soc.Culturală "Doina" din Rîtişor a dat,la 9 Mai,o serbare cu cântece,jocuri şi două piese; la 18 Mai a dat o serbare la Grebenaţ,- în timp ce la Locve avea loc un spectacol dat de formaţia de amatori din Ofcea.
- Teatrul "Matei Millo" din Timişoara a jucat la 25 mai,pe scena teatrului "Sterija" din Vârşeţ,comedia "Madame Sans-Gêne".

&& În legătură cu sfârşitul părintelui Galaction,Valeriu Anania pomeneşte, în "Credinţa",de "drama cutremurătoare" din ţară: "aceea de a fi obligat să cugeţi fără să te poţi rosti".Şi dacă un Galaction,care mai era şi parlamentar al regimului,a trăit această "cutremurătoare dramă",ne putem închipuì restul; dar slavă Domnului,cu această dramă,precum se ştie,acum,în epoca "liberalizării", s'a terminat în fine; sau părintele Anania e de altă părere?...

&& În 1966 s'au publicat,după statistici: 200.000 cărţi în Europa, 68.000 în Statele Unite, 73.000 în Rusia.Cel mai tradus autor din lume a fost Lenin; după el vine Simenon,autor de romane poliţiste.Apoi Tolstoi.Locul al 6-lea îl ocupă tot romanele poliţiste,de Agata Christie.Dostoevschi e al 7-lea; Dante Alighieri, al.. 64-lea! Platon a fost tradus în 18 ţări,povestirile poliţiste ale lui Jan Fleming în 20 de ţări. 21 au fost traducerile din Eskyl, 74 din Cronin...

&& Citim în "Solia" că,printre membrii Congresului American,sunt şi trei ortodocşi: toţi de origină greacă! Cei mai mulţi sunt catolici.Vin apoi metodiştii (90),presbiterienii(82),episcopalii(67),etc.

&& Precum vedem în "Credinţa",o viaţă de 80 de ani e,în medie,astfel distribuită: 3 ani învăţământul, 8 ani distracţia, 7 ani îmbrăcatul, 6 mâncarea, 5 umblatul, 3 vorbitul, 11 lucrul, 3 cititul - şi 34 ani dormitul...

&& De citit: Radu Flora,Folclor şi autenticitate,în "Libertatea",Panciova, 29 Dec.1968.- Traian Rovinaru,Locţiitorul politic dela "Bucureşti 4",în "Stindardul",München,Martie 1969.- Mardarie Popinciuc,Victimă nevinovată,în "Drum", USA, Dec.1968 şi Martie 1969.-

&& În 1964,cifra de afaceri a 64 firme mondiale depăşea 1 miliard de dolari. Printre acestea: 49 americane, 5 germane, 4 engleze; niciuna franceză.

&& În parcul municipal din Râmnicul Vâlcea s'a desvelit o statue a lui Mircea cel Mare.

&& Aflăm,în ultimul moment,de vizita,la începutul lui August,a preşedintelui Nixon în România.Vizita va preceda,oricum,congresul partidului reserist,care începe la 4 August.Ne bucurăm din suflet,pentru moralul poporului român; ar fi a doua puternică "injecţie",după vizita lui De Gaulle.Poate şi Rusia se va gândi de două ori,înainte de a întreprinde,la noi,ce-a făcut în Cehoslovacia...

S E M N A L Ă R I

* ACTA HISTORICA, vol. VIII, Roma, 1968.- La distanţă de trei ani dela comemorarea sfertului de veac dela moartea tragică a lui Nicolae Iorga, apare acest masiv volum al Societăţii Academice Române, prin îngrijirea secţiei italiene, organizatoare a impresionantei manifestaţii dela Roma, din 28 Noembrie 1965. Aşteptarea lungă e compensată de numărul mare şi de calitatea colaboratorilor, italieni şi români, cari au voit să exprime omagiul lor uneia din cele mai prestigioase figuri din cultura (şi nu din politica) românească. După textul discursurilor comemorative şi după notele biografice şi bibliografice, datorite domnişoarei Ana Potop şi domnilor Sporea şi Baffi, urmează importante studii de filologie, istorie, istorie literară, teologie şi filosofie semnate, în ordine, de domnii Giuliano Bonfante, Vittoria Corazza, Gino Benvenuti, Grigore Nandriş, Mircea Popescu, Mihai Dimitrie Sturza, D.C. Amzăr, Spiridon C. Focas (a cărui lucrare despre Basarabia în secolul trecut, în limba engleză, a fost publicată şi ca extras separat, în o mie de exemplare, şi larg difuzată), Mirdea Eliade, Mario Ruffini, Mons. Tăutu, regretatul părinte Vasile Bărbat, Mons. Bîrlea, păr. Filip, I.G. Dimitriu, Mariano Baffi, Gino Lupi, C. Michael-Titus, Francesco Anelli, Leo Magnino, C. Drăgan. Volumul, care poate fi considerat drept cea mai reuşită închinare adusă lui Iorga după moarte, are şi o parte iconografică de preţ, cu fotografii din diferite momente ale vieţii marelui cărturar. (Are circa 500 pagini, costă 6.000 lire şi se poate comanda la Società Accademica Romena - Foro Traiano 1/17 - 00187 Roma, plătind la Conto Corrente Postale 1/23373).

* MĂRTURII DESPRE LEGIUNE 1927-1967, Rio de Janeiro, 1967.- La patruzeci de ani dela întemeierea Mişcării Legionare, grupul dizident al lui Horia Sima a crezut oportună publicarea acestui volum în colecţia "Dacia", pe care o conduce dl Faust Brădescu. Acesta din urmă, după ce aminteşte ce a însemnat "Garda de Fier" în istoria României şi a Europei, la marginea cea mai expusă a continentului, arată scopul iniţiativei: "In paginile acestor 'Mărturii' întâlnim, expuse patetic, fapte şi oameni (sic) ale unei epoci decisive pentru viaţa şi viitorul omenirii, în care omul carpatic a luat parte activă şi a dat o contribuţie nepieritoare. Numai judecându-le în contextul epocei, în atmosfera de destrămare sufletească ce turbura societatea românească şi anarhiza întreaga omenire, ne putem da seama de măreţia acestei intervenţii providenţiale". Mult mai puţin "providenţiale", colaborările la volum, deşi documentarea, pentru o viitoare istorie a Legiunii, obiectivă, e preţioasă. Dela Horia Sima aflăm chiar cum, din păcate, viitorul comandant a intrat în Mişcare. Ne va spune şi cum, şi de ce, a ieşit? Radu Ghenea, ilustrând "Valoarea unei comemorări", loveşte pe bună dreptate în "mărunta minoritate alcătuită din permanenţii oportunişti şi din cei al căror patriotism se mărgineşte la nostalgii culinare", cari, din exil, "propagă farsa democratizării din România şi se îngrămădesc să sărute mâinile însângerate ale tovarăşilor". Cu ruşine trebuie să recunoaştem că nu puţini printre aceştia sunt foştii legionari.

Bilanţul final al presei legionare în exil e tot ce poate fi mai fals şi mai sectar: pentru "Serviciul de presă al Mişcării Legionare", cum e semnat articolul, din 1945 până în 1965 au apărut numai foi simiste... Trecerea dela vorbe, frumoase, chiar dacă sunt adesea retorice, la fapte, meschine, a caracterizat totdeauna simismul, această excrescenţă maoistă pe corpul aproape sănătos al Legiunii.

* HORIA ROMAN, Cenuşa visărilor noastre..., Roma, 1969.- În colecţia Societăţii Academice Române, apar aceste prea frumoase "Amintiri ale unui 'ziarist profesionist'", precedate de o scrisoare către Mircea Eliade. Citite în parte, cu un răsunător succes, la ultimul congres al Societăţii Academice (Salzburg), paginile de faţă aduc, în aparenta şi desigur voita lor dezordine, întreaga mireasmă a unei ţări care pentru mulţi din noi a intrat în mitologie. Pluteşte peste şi prin ele o uşoară melancolie, chiar când humorul e irezistibil, ca într'o serie de scene antologice. Citind, recitind pe nerăsuflate această cărţulie, scrisă cu condeiul inimii, eşti şi mai înciudat pe autor, care, din scepticism, din lene, dintr'un dispreţ suveran pentru deşertăciunile Eclesiastului, nu scrie decât puţin şi rar. Într'un delicios profil iniţial, se prezintă aşa: "Horia Roman trăieşte de aproape trei decenii la Roma. Are o nevastă, o fată, o soacră, doi câini lupi, două broaşte ţestoase, un pisoi şi câteva icoane pe sticlă din Maramureş. De foarte multă vreme s'a hotărît să lase altora, mai tineri, privilegiul de a crede în himere".

* ANGELO MORRETTA, Il pensiero Vedanta, Roma, 1968.- Autorul e, în realitate, cel puţin pentru noi românii, Dan Petraşincu, care a devenit în câtivaani de zile un

expert în orientalistică. După "La resa dei conti"(Darea socotelilor), din 1957, "Lo spirito dell'India"(1960) şi "Gli Dei dell India"(Zeii Indiei, 1967), aceasta e a patra carte din ascendenta carieră filozofică şi literară a fostului (şi viitor?) romancier român. Expune în termeni limpezi şi exhaustivi gândirea indiană, Vedanta, care e mult mai puţin cunoscută decât Yoga ori Zen în Europa, deşi reprezintă concepţia de viaţă a majorităţii indienilor indù şi stă la baza multor sisteme filosofice orientale. Merită toată atenţia şi aprecierea încercarea autorului de a actualiza şi universaliza experienţele făcute şi personal, în cursul vizitelor în Asia, ca şi dorinţa de a ajunge, pe baza acestor preţioase experienţe, la o nouă teorie a cunoaşterii, filosofică şi teologică în acelaşi timp. Volumul, integrat de o serie de table analitice, note, glosar, cu o bogată bibliografie, cuprinde şi traducerea integrală, în italieneşte, a celebrului poem filosofic "Viveka-chudamani".

* EMIL CIORAN, Storia e Utopia, Roma, 1969. - Este prima carte a gânditorului român care apare în traducere italienească, cu o amplă prezentare a profesorului Mircea Popescu. E în ea toată efervescenţa de idei, de provocări, de paradoxe şi de butade, care-l caracterizează pe Cioran, făcând din el un mare scriitor, mai mult decât un filosof, francez. Unele consideraţii irită, mai ales cele privitoare la Rusia şi la destinul său în raport cu o Europă anemiată. Dar simţi în toată eseistica lui Cioran o sinceritate de fond, de care nu poţi să nu ţii cont, chiar când nu-i împărtăşeşti vederile. Critica italiană a primit cartea cu vădit interes.

* TITUS BARBULESCO, Si le 26 Juin 1940 la Roumanie avait rejeté l'ultimatum soviétique, Madrid, 1969. - Este primul dintr'o serie de "Cahiers Roumains", care apar sub egida Bisericii ortodoxe române dela Paris pentru a mărturisi adevărul, "chiar dacă acesta uneori supără sau pare inoportun". Istoria nu se face cu "dacă", şi autorul o ştie bine; dar ipoteza poate servi ca lecţie, pentru a nu se mai repeta vechile erori, în cazul acesta catastrofale pentru neam. Broşura documentează politica dementă a regelui Carol şi a colaboratorilor săi, atât pe plan extern, cât şi pe plan intern. Urmarea a fost că România nu a putut respinge ultimatumul rusesc din 1940, din care a decurs dezastrul naţional de mai apoi, cu ocuparea ţării şi instaurarea regimului de teroare comunist.

* GRIGORE NANDRIŞ, Bessarabia and Bucovina, Londra, 1968. - Regretatul profesor dela Londra a adunat în acest volum o serie de scrieri, conferinţe, statistici, date cu privire la cele două provincii româneşti, care au avut, şi au, mai mult de suferit din cauza muscalilor (şi a insipienţei occidentale). Cartea apare sub auspiciile Societăţii pentru cultură (şi pentru literatură a Bucovinei), dela Londra, al cărei animator era autorul însuşi şi care, la 27 Noembrie 1962, a sărbătorit la New York propriul centenar, între altele cu un mişcător discurs al lui Grigore Nandriş, savant şi patriot a cărui lipsă o resimţim cu toţii astăzi. Hărţile care completează volumul sunt probe în plus, incontestabile, ale drepturilor româneşti.

Adrian Popa

VARA de Duiliu Zamfirescu

Cu firea ei cea arzătoare
Sosit-a vara înapoi;
Toţi pomii sunt în sărbătoare,
În tei stă floare lângă floare.
E dulce vara pe la noi!

Când dimineaţa se iveşte
Din al văzduhurilor fund,
Tot câmpul parcă'ntinereşte,
Iar, deşteptată de pe prund,
Cireada satului porneşte...

În urma ei un roi de grauri
Ca nişte valuri cenuşii
S'amestecă prin bălării,
S'aşează'n coarne pe la tauri,
Fac fel de fel de nebunii.

Până ce'n zarea depărtată
Spre lacul trist se pun pe drum,
Şi cum se duc, - acum ş'acum
Se mai zăresc încă odată
Ca rămăşiţa unui fum.

În câmp stau lanuri secerate,
Legate'n snopi sau strânse'n clăi;
Mai dincolo patru surate,
Prin porumbişte tupilate,
Îşi fac de drag cu cinci flăcăi.

Şi sapa strânge muşunoaie
La rădăcină de hlujan,
Sub sapă mijlocul se'ndoaie
Şi, asudând bietul ţăran
Îşi zice'ncet: "dă Doamne ploaie!"

- -

Herausgeber und für den Inhalt verantwortlich: Dr. Petre Vălimăreanu -78 Freiburg - Erbprinzenstr. 17 - Germania. Contribuţiile, pe acelaş nume, la Dresdner Bank, Konto 4173612; sau, în Italia, pe acelaş nume, la Conto Corrente Postale 1/44336 - Roma